

Foia enciclopedică literară lunară.

ADMINISTRAȚIUNEA
ȘOIMUȘ (POSTA: NAGY-SAJÓ).

ABONAMENTUL:
PE AN 3 FL. (7.50 FRANCI).

REDAȚIUNEA:
RETTEG (RETEAG).

Balada ochilor.

*Sboră dorule mereu
Preste lumea astă mare,
Pân te-oiu prinde 'n a ei zare
Te-oiu urma cu gândul meu.*

*Și pe drum, pe unde treci,
De-i vedea doi ochi albaștri
Licărind ca tainici astru,
Nu-te'n crede'n ei, sunt reci!*

*Er de te-or privi cu drag,
Melancolic, ochi verzi,
Nu-i iubi, căci o se-i pierzi,
Uită-i dorule pribeag.*

*Tainici, dulci, dar nepătrunși
De-i zări doi ochi căprui,
Nici pe-aceia nu-i iubi,
Sunt frumoși, dar sunt ascunși.*

*Ochi negri plin de foc
De te-or dogori? pe drum,
Nu te teme nici decum,
Ochi negri-s cu noroc!*

*Sboră'n lume, dor pribeag,
Și deșteor privi cu drag
Se iubesc ochi de foc:
Numai ei aduc noroc!*

*George Gr. Cair
(in „Foia pentru toți“.)*

† Episcopul și Metropolitul Miron Romanul.

În broșura precedentă puterăm aduce numai o notiță de două șire despre trecerea din această viață a Metropolitului *Miron Romanul* din Sibiu, de ore-ce chiar atunci a repausat, când Revista era totă culesă și coresă numai se-i dee tipograful vent. O pățirăm chiar ca și când a repausat M. S. Imperătésa-Regină. Apoi, fiind redactorul departe de locul cu tipografia, multe trebue se lase numai cum se pot, nu cum în adevăr ar trebui se fie.

Acum însă, ne permitem a împărtăși unele date biografice după »Biserica și Școla«.

Metropolitul Miron Romanul s'a născut la 23 August st. v. 1828 în comuna românescă *Mezeiș*, în apropiere de Beiuș în (Bihor.) A primit din botez numele *Moise*, care mai târziu, la întrarea în cinul monahal, s'a schimbat cu *Miron*.

Părinții Escelenției Sale au fost Georgiu și Ana, cei mai de frunte economi din comună, omeni în stima tuturor câți îi cunosceau, fiind forte religioși și morali. Ei sădiră în tinărul Moise aceleași trăsături caracteristice, cari aveau se formeze părți din viața lui sufletescă, dar mai cu samă religiozitatea și tăria în credința strămoșescă, cari aveau să-l ferescă de multele tentațiuni în decursul studiilor sale în școli străine. Acestea au fost partea cea mai alesă și basa educațiunii fiitorului Metropolit, și doră la nimeni mai potrivit ca la densusul nu s'ar putea aplica cuvintele înțeleptului Sirach: »Domnul a mărit pe tată întru feciorii sei, și judecata mumi o a întărit întru fii« . . . .

Cât pentru instrucțiune, a fost de ajuns ca tinărul Moise Romanul se ajungă în școlă, pentru-ca de la început, în tot decursul studiilor sale să dovedescă profesorilor săi posesiunea unui talent escelent.

Și-a făcut *studiile gimnasiale* la Beiuș, la Oradea-mare a ascultat *studiile filosofice*, escelând tot-deuna printre colegii săi, ba fiind chiar cel dintâiu între densesii.

La 1846 apoi, după ce a absolvat studiile filosofice a mers la Arad, unde a ascultat *cursul teologic*, fungând tot-odată ca practicant la consistorul de acolo.

La 1849, sub episcopul Aradului Gerasim Rațiu, a intrat în serviciul administrativ bisericesc ca *vice-notar* și *notar consistorial*.

Sub următorul Episcop al Aradului, sub Procopiu Ivacicovic, zelosul tinăr Moise Romanul, deveni un factor principal, aprôpe indispensabil în conducerea trebilor bisericesci ale diecesei. Sub densusul s'a regulat arhivul și s'au adus în cea mai bună ordine lucrurile în cancelaria consistorială.

În 1857 a intrat în statul *monahal*, chirotesându-se la mănăstirea »Hodoș« din eparhia Aradului. Cu puțin nainte de a se fi călugărit fusese numit *profesor* la institutul teologic din Arad.

Aci, ca profesor s'a distins prin zelul și înțelegerea chemării, desvoltând o activitate însemnată, desvoltând institutul după cerințele moderne și compunând studii-manuscripte, îndelung folosite de acel institut.

Sucesive apoi, și în restimpuri scurte primi gradurile ierarhice: la 1857 de *Diacon*, la 1858 de *Protodiacon*, la 1862 de *Sincel*, și la 1864 de *Frotosincel*.

La 1861, Miron Romanul, bucurându-se de stima generală și de popularitate în cercurile românesci, luă parte activă la mișcările naționale, și lui ca *președinte al partidei* române dela Arad e a se mulțami, că partida disciplinată ca nici când altă dată, și pășind solidar la alegeri, atât pentru municipii, cât și pentru dieta țării, a ajuns la o putere, încât în întreg comitatul Aradului, numai din anumite considerațiuni au lăsat și Maghiarilor un singur deputat dietal, er ceialalt reușiseră a fi toți Români! Prin acest fapt nu numai s'a inspirat Românilor din acest comitat încredere în

sine, dar s'a și documentat în mod strălucit chiar și pentru timpurile următoare, că ce pot valora Români din acest comitat, numai de au virtutea a fi solidari și a nu fi divisați în partide.

La 1868, Miron Romanul participă la *primul congres național-bisericesc* ținut în Sibiu, în care se creă »Statul organic«. Aci prin participarea plină de tact la cele mai gingașe desbateri, atrage atenția generală asupra sa.

Tot la 1868 metropolitul Șaguna, care îl prețuia mult, l'a încredințat cu o misiune și grea și gingașă: *de a reprezenta interesele confesiunii noastre* în o anchetă regnicolară ordonată de guvern pentru organizarea școlilor populare. Problema asta a rezolvat-o spre deplina mulțămire a lui Șaguna, care în cuvinte măgulător eși a arătat complăcerea pentru împlinirea misiunii primite.

La 1869, deci după înăugurarea erei politice dualiste, Miron Romanul e ales *deputat dietal*, mandat pe care l'a folosit până când guvernul l'a numit *inspector regesc de școle* în comitatul Caraș-Severin, funcții primite toate cu consensul autorităților sale bisericesci. În special însă nu făcea nici un pas însemnat în afaceri bisericesci, școlare ori naționale, nainte de a fi consultat pe Metropolitul Șaguna și a fi dobândit consimțământul lui.

La 1870 fû ales de sinodul diecesan dela Arad, ca *Vicariu episcopesc* și *președinte al Consistoriului dela Oradea-mare*.

Cu această ocaziune a abțis de postul de inspector școlar regesc.

În 1871 ca vicar episcopesc și președinte a Consistoriului oradan, fû ridicat la demnitatea de *Arhimandrit*.

La 1873, după mărtea metropolitului Șaguna, ales fiind Episcopul Aradului Procopiu Ivacicovic de Metropolit, în locul seu fû eles de *Episcop în Arad Miron Romanul*.

A fost instalat de Episcop cu mare pompă la 3 Febr. 1874, prin P. S. S. Nicolae Popea în calitate de comisar metropolitan.

În decursul anului 1874, și fiind Miron Romanul Episcop la Arad, s'a întemplat chirotonirea archimandritului Teofil Bendela, de Archiepiscop și Metropolit la Cernăuți. Chirotonirea i-s'a dat prin Metropolitul Procopiu Ivacicovic dela Sibiu, asistat de episcopii sei sufragani, printre cari și Miron Romanul. Cu această ocazie episcopul Miron a făcut cercurilor dătătoare de ton bisericesci din Cernăuț impresie atât de inteligentă și bună, că nu peste mult în semn de recunoșcere a calităților sale intelectuale, facultatea gr. or. teologică dela universitatea din Cernăuți i-a conferit titlul de *Doctor în teologie*.

Dar Miron Romanul n'a remas mult Episcop la Arad. Abia trei pătrare de an. Căci Metropolitul Procopiu Ivacicovic fiind ales de cătră Sêrbii de Patriarch al lor la Carloviț și primind, scaunul metropolitan de Sibiu a devenit de nou vacant.

Congresul național bisericesc întrunit pentru alegerea de Metropolit, a ales întâiu pe episcopul dela Caransebeș Ioan Popasu, dar nefind recomandat de guvern, alegerea nu a primit sancțiunea coronei.

Atunci în o adoua alegere la 21 Novembre (3 Decembre) 1874, congresul național bisericesc a ales la Sibiu pe Episcopul *Miron Romanul* dela Arad, de *Archiepiscop și Metropolit* al Românilor greco-orientali din Transilvania și Ungaria.

Acastă alegere fiind recomandată și acceptată și de Corónă, nou alesul fû introdus în scaunul metropolitan la finea anului 1874, fiind încă în flôrea vieții, în vîrstă de abia 46 ani.

Indată ce fû aședat în înalta demnitate, cu mâna tare apucă firele conducerii afacerilor bisericesci în toate direcțiunile. A preșidat Consistoriul archidiecesan aprôpe în toate ședințele, asemenea Sinódele archidiecesane și Congresul național-bisericesc. Dacă se va considera aparatul complicat constituțional, în adminis-

trațiunea bisericească, după cum o dă Statutul Organic, va înțelege orî-cine, că această lucrare nu e una dintre cele mai ușore. Cine a avut însă ocaziune a vedea pe Metropolitul Miron Romanul prezidând în consistoriu, sinode și congrese, s'a putut convinge cu câtă esactitate și corectitate conducea pertractările.

În anul 1875, vedem pe Exc. Sa Metropolitul Miron Romanul chirotonind, în noua sa demnitate, pe alesul succesor al seu la Arad, Ioan Mețianu, întru Episcop.

În 1879 îl aflăm pe Archiepiscopul și Metropolitul Miron Romanul prezentându-se la treptele prea înaltului *Tron* al Măiestății Sale Împăratului-Rege Francisc Iosif, în fruntea unei deputațiuni constătătoare din ierarhii metropoliei și din deputații esmiși de sinodele eparchiale, — întervenind prin așternerea unei reprezentațiuni bine motivate și de densusul compuse, — în contra legii propuse și primite de dieta ungară prin care introducea limba ungurească ca limbă obligată de învățământ în școlile populare în toate.

La 1881, Metropolitul Miron Romanul întrevine cu o reprezentațiune rezolută la ministerul reg. ung. de culte și instrucțiune pentru revindecarea rangului ce compete bisericii ortodoxe din patrie, în șirul celorlalte confesiuni.

La 1883 ia în bărbătescă apărare interesele bisericesci, școlare și naționale, în casa magnaților, contra strîmtorărilor ce li-se fac prin legea despre organizarea învățământului în școlile medii! În desbaterile Casei magnaților a dus o luptă cinstită propunând o mulțime de modificări a acelei legi. Cu puține de tot a reușit, dar și-a făcut sfânta datorie.

La 1895 îl vedem în fruntea arhierilor români luptând bărbătesce în Casa magnaților contra introducerii legilor politice-bisericesci.

La 1897 luptând contra legii despre maghiarisarea nomenclaturilor, a numelui tuturor comunelor și locurilor din patriă.

Și așa mai departe. De câte-orî o lege nouă se prezintă casei magnaților și prin acea lege se făceau ceva nedreptăți orî strîmtorări intereselor bisericesci școlare și naționale — pe Metropolitul Miron, întru cât numai pedeci forte grave nu l'ar fi reținut, îl vedem alergând și făcându-și datoria de a-și ridica vocea în înalta casă, în favorul acelor interese.

În decursul păstoririi sale a făcut mai multe visitațiuni canonice prin archidieceasă, a sfințit cu mare pompă religioasă mai multe biserici.

Era peste tot locul primit cu mari manifestații și semne de omagiu din partea iubitorilor sei fi sufletesci, și peste tot locul impunea coreligionarilor și conaționalilor noștri, dar chiar și cercurilor străine, cu care venea în atingere.

Acum însă nu mai este între cei vii. A închis ochii pe vecie la 4/16 Octobrie la orele 11 și $\frac{1}{2}$ noaptea, ér Joi la 20 Octobrie i-a fost înmormântarea! Mercuri în 19/10 la orele 4 p. m. trupul adormitului întru Domnul Archiepiscop și metropolit a fost ridicat din reședința metropolitană și dus, în mijlocul unui trist conduct, de cătră 10 protopresbiteri, a fost așezat în biserica din Sibiu-cetate pe un catafalc nou. Acolo totă noaptea privighiat fiind de elevii seminariali, a stat și o parte însemnată a preoțimei sosite și alt public.

Joi la orele 9 a. m., s'a început celebrarea sfintei liturgii, pontificând P. S. S. Părintele Episcop Nicolae Popea dela Caransebeș, încunjurat de preacuvioșii lor d-nii archimandriți Dr. Ilarion Pușcariu din Sibiu, Filaret Musta din Caransebeș, Iosif Goldiș din Oradea-mare, protosincelul Augustin Hamsea din Arad, precum și de mai mulți domni asesori consistoriali, protopresbiteri și doi diaconi.

La drépta scaunului metropolitan sta în biserică P. S. S. Părintele Episcop I. Mețian cu I. P. S. Sa Ghenadie, fostul Metropolit primat al României, venit anume pentru acest incident la Sibiu.

În mijlocul bisericii era sicriul deschis al repausatului, putând fi văduț bine prin vălul alb ce-i coperea fata. Sta ca și cum ar dormi numai, neschimbat, neuritit ci numai forte slăbit.

Incolo mica biserică plină, îndesuită, și corurile ei asemenea.

Poliția nu lăsa se între decât persoane bisericesci, membrii de ai congresului și sinodului și dame, adecă public de frunte; cu toate acestea era o îmbulzélă forte mare.

Deputațiunile veniau una după alta și într'una: deputațiunea clerului romano-catolic, greco-catolic, luteran, calvin deputațiunea reuniunii femeilor române din Sibiu, a femeilor române din Reșinari, a Asociațiunii, a tractelor protopopesci, a ofițerilor, a comitatului, și la urmă reprezentantul guvernului, respective al ministrului de culte Vlassics, care a rugat prin scrisore specială pe comitele suprem G. Thalmann, se să presinte și se-l represinte.

În numele bisericii surori gr. cat. au venit dela Blașiu, ca se o represinte și se participe la înmormântare I-l. Sa dl vicar capitular Ioan M. Moldovan, canonicul Cavril Pop, secretarul Dr. Bunea, Aurel C. Domșa și Dr. Radu, protopopul M. Uioarei.

După terminarea sfintei liturgii s'a început serviciul divin special pentru mort, întrând în șirul slujitorilor și P. S. S. D. Episcop I. Mețianu.

Răspunsurile liturgice le-a dat la s-ta liturgie escelentul cor bisericesc seminarial al domnului profesor Dima, ér la prohod distinsa »Reuniune română de cântări din Sibiu« (domni și dame), cântând atât corul, cât și reuniunea în chip artistic și admirabil, spre uimirea și complăcerea alesului public străin, ce era present.

Panegiricul adormitului întru Domnul Archiepiscop și Metropolit l'a ținut P. S. S. Dnul Episcop Ioan Mețianu dela Arad, care a schițat biografia metropolitului Miron, scoțindu-i la ivélă faptele mai marcante și meritele pentru biserică, și terminând cu o inspi-rată rugăciune pentru odichna sufletului răposatului.

Pe la orele 12 s'a pornit apoi conductul în modul următor: În frunte un teolog îmbrăcat în negru, ducând o cruce de lemn neagră și cu vél negru pe ea; după el elevii seminariului archidieceșan, câte 4 alătura; poporul (vre-o 30 de șire de câte 4); corpul învățătoresc sosit la înmormântare (vre-o 30 șire); corpul preoțesc venit să participe (tot cam câți învățători); la urmă apoi musica militară; carul cu celea vre-o 42 cunună, cari de cari mai frumoșe și mai prețioșe, după cor un cleric ducând crucea dela mormânt, o cruce frumosă cu fotografia răposatului și împodobită cu o admirabilă cunună, cu pantlică neagră; venea apoi corul cântăreților funebrai din Seminar (vre-o 40 de inși) sub conducerea profesorului de cântări D. Cunțan; apoi grupul preoților slujitori: diaconi, protopopi, asesori, în urmă Episcopii în strălucitul lor ornat, pășind alătura cu dênșii și I. P. S. Sa Ghenadie, fostul metropolit-primat la Bucuresci, în rasa sa neagră călugărescă; după ei venea carul mortuar, cu sicriul metropolitului, împodobit și acest car cu câteva din cele mai alese cunună; — după car îndată consistoriul metropolitan în frunte cu frații Dr. Alesandru, Eugen și Zeno Mocsonyi alături cu cari mergea în șirul dintăiu reprezentantul guvernului, comitele Thalmann; le urmau rudeniile răposatului: familia Cosma, Roman și Fașie, ér după familia veniau în splendidele lor uniforme patru generali reprezentații armatei în frunte cu Esc. Sa comandantul de corp și încunju-rați de numeroși ofițeri de toate rangurile și de toate armele; veneau apoi deputațiunile bisericesci: a romano-catolicilor, a luteranilor, a comitatului, a confesiunii calvine, profesorii dela gimnasiul sășesc, reprezentanții oficiului de dare, a poștei, a primăriei, reprezentanții bis. g. cat. dela Blașiu, a bisericii Sft. Nicolae din Brașov, a școlilor centrale din Brașov, deputația Societății »Petru Maior« a tinerimii universitare din Pesta, deputația tinerimii univ. rom. din Cluj, toți funcționarii institutului »Albina«, a Tipografiei archidieceșane. Urmă apoi un lung convoiu de dame în frunte cu comitetul »Reuniunii femeilor române din Sibiu«, cu membrele lor și altele alipite la convoiu, fără calități speciale.

În acesta ordine a străbătut lungul și imosantul convoiu

strada măcelarilor, piața mică, piața mare, strada Cisnădiei și Schewis, până la biserica din suburbiul Iosefin.

Musica militară și corul cântăreților se preschimbau în în-tonări de piese și jalnice melodii, în vreme ce clopotele dela toate bisericile din Sibiu petreceau cu sunetul lor tristul convoiu.

Poliția și-a dat bune străduințe se susție ordinea. Ea nici n'a fost conturbată prin nici un incident neplăcut, deși stradele erau pline, de gema de public privitor, precum și toate ferestrele caselor pe ambele părți ale stradelor.

În cimiteriu, abia jumătate din public a încăput, celalalt a fost oprit de poliția afară în stradă.

Când, după plinirea tuturor formelor și ritualelor, cioclii au ridicat sicriu! s'el depue în mormântul cu capac de pētră anume

zidit, — rudeniile dna Maria Cosma, Lucia Cosma și dna Fașie au mai sărutat pentru cea din urmă dată metalul rece al sicriului scumpului lor unchiu și binefăcător.

*

După înmormētare, la orele 3^{1/2}, s'a dat o »pomană« în sala cea mare a seminariului arhidiececan. Au luat parte 240 persoane în frunte cu P. S. S. Episcop, Vicari, asesori, protopopi etc. etc.

Masa a fost ridicată la orele 4^{1/2} prin Părintele Episcop I. Mețianu cu cântarea »Cu dreptii«, prin care rogă pe Dumnezeu pentru odichna sufletului celui trecut dintre noi, ér la urmă s'a cântat încă »vecinica pomenire!«

ȚIUA MORȚILOR.

După Seltenreich Cornel. Tradusă de o Albă-Iuliană.

În orașelul X. ingenuchiă lângă un mormēt prospet o venerabilă bătrână, adâncită fiind în ruga sa, ce o trimitea tronului divin. O tăcere profundă domnea — o linisce mortală era acuma acolo, unde abia cu puțin înainte un sgomot surd umplea aierul, și unde nu de mult întreg cimiteriul înota ca și într'un val de lumină ce respindeau sutele de luminări aduse de credincioși, și aședate pe mormintele iubiților, ce nu mai erau în vieți.

Prima ții din Noembrie este așa numită țiua morților. Un șoșot surd de voci. pași lini, complimente și resalutări mute și triste se schimbă reciproc în acesta seră; lume multă, dară o tăcere mormintală domnesce cu acesta ocașiă, ca și când fiecare s'ar teme, nu cumva prin un sgomot se conturbe pacea și liniștea celor ce dorm somnul etern.

Sute și miș de cunună și girlande de rari frumșete decorează în acesta ții movelele și mormintele, suspine nădușite și lacrimi arđătore varsă unul fiecare, conform durerii sale ce-l leagă de țerina rece a mormētului pentru el scump ba pōte sfânt!

Astfelu se serbeză în fiecare an ca semn de stimă și iubire țiua scurtă de tomnă; tot astfelu a trecut și de astădată aceea serbare regulată și cimiteriul din orașelul X. era deja de mult în obicinuita sa tăcere, întunerecul noptii s'a respândit lini, în toate unghiurile! . . . . . Un criveț nemilos de miađă-ții sufla cu neîndurare printre arborii lipsiți de frunđe, aruncând fulgișorii deși de nea, conform capriciului seu.

Toți credincioșii au părăsit de mult acest locaș trist — unde pe fiecare îl chemă sânta datorință — în acesta ții memorabilă pentru de a rostii o pie rugăciune cătră atotputintele, pentru repausul sufletelor mutate la odichna eternă.

Numai »dēnsa« nu observă, că deja de mult e nōpte târdie — numai pe »dēnsa« nu o alungă crivețul gheșos, singură dīnsei îi făcea bine, tăcerea profundă, și mortală, pere acuma sgomotul și prezența altora, nu o mai conturbau.

Singură aici se afla mai bine, aici petrecea mai bucuos, aici spera a afla nișel balsam alinător pentru rana cumplită a sufletului ei copleșit și frânt de durere! Da, aici și numai aici, fiindcă la căsuța ei părăsită fiecare obiect, fiecare cuvēt sau gest numai măresce simțirea-i teribilă a singurătății.

Aici da, fiindcă la locuința sa nu mai află pe acela, carele îi făcea din modesta căsuliă locașul fericirei, el își dōrme somnul vecinic, jos, în pământul umed, sub glia rece, acela pe carele dēnsa așa de ferbinte, așa de mult și fără de margini l'a iubit!

Și uresce casa, unde fiecare obiect îi revocă în memorie erași și de repetite ori aceea nōpte sguduitoare și teribilă, când unicul ei fiu iubit, bucuria, speranța și mândria sa, razemul bētrânețelor

sale, dintr'o cauză încă și astăđii misterioasă pentru dēnsa, își puse capēt vieții.

Cumcă, acesta lovitură a sorții, cu etatea ei a fost capabilă a o suportă, este o minune D-țeiescă. Pentru restul vieții ce mai avea, singura consolare i-a rămas cuvintele lui ultime: »Nōpte bună, dulce mamă, rămăi cu D-țeu!«

Numa-i puterea și îngrijirea D-țeiescă a reținut-o de a nu comite și ea faptul — și de a urma nefericitului ei fiu — acolo, de unde nu mai este reîntorcere, și de unde nici o putere lumescă nu o mai puteau lipsi de iubitul ei fiu!

Pentru aceea se doresce așa de mult aici, la martorul mut al durerii ei chinuitoare, pentru aceea părăsesce numai la cuvētul vighetoriului de cimiter mormētul scump și pentru aceea astăđii îi vine mai cu greu despărțirea de acel loc, care cuprinde în el tesaurul ei cel mai scump.

Încă un profund și dureros suspin din peptul ei sdruncinat de durere, încă o lacrimă ferbinte — vărsată pe cruciulița plină de zăpadă, și în urmă cu pași nesiguri pornesce cătră casă — acolo, unde nu de mult era locașul fericirei celei mai curate, eră astăđii domnesce o jale vecinică!

În mănăstirea surorilor »Carmelitane« din Londra — o jună de o frumșetă admirabilă — îmbracă vālul astăđii; în »țiua morților«! Pe fața-i serioasă puteai observa decisiunea firmă, că a abdis de bucuriile vieții; și că voiesce a fi mortă, pentru lumea esternă.

Departa din altă țeră a venit aici, căci numai astfelu serbeză a afla pace pentru sēnul ei sdrobit și simțirile-i tulburate, dacă părăsesce chiar și patria, unde a fost așa fără de margini de nefericită, fiindcă »a iubit«! . . . Da! l'a iubit cu un dor ferbinte, pe el — fiul mamei nefericite — acel profesor june, svelt și recunoscut cu însușiri bune, din a cărui fisionomie puteai observa și ceti nobleța spiritului seu și pe carele l'a cunoscut în capitala țerii sale!

Însă la ce ea, ca o fință plină de mândrie donată de natură cu o ambiție și superbie ce nu fiecărui muritoriu îi este dat — nici nu îndrāsnia ași crede șie însăși, că ar fi capabilă a consimți întru toate cu el, care o adoră ca pe un idol.

Unica ei nisuință era, a se denega pe sine, — și a nu da loc în inima și cugetul ei nici la cea mai mică umbră de speranță, deci remase rece, mută și discretă.

Față de el, carele afară de talentul lui escelent și sciințele-i recunoscute nu posedea nimic material.

Dovada cea mai eclatantă a pēcatului ei sunt scrisorile lui pline de iubire sinceră și curată, pe care scrisori dēnsa le păstra acuma cu cea mai mare scumpătate.

Cu deosebire una, unde el impios și condus de instinctul său intern își desvălește inima înaintea ei și îi cere, se-î permite a spera orecând posesiunea ființei ei, care se-î fie ca un far conducătoriu pe calea vieții.

Plin de dulci speranțe termină el acesta scrisoare, a cărei rezultat a fost unul dintre celea mai funeste.

Da! așa ne spune poetul:

Ce-i nui mai trist în lume, și nu e mai amar
Decât convincțiunea, — că am sperat în dar —
Când vine tempestate în loc de un zefir
Și'n loc de complinire — numai un suvenir.

De ar fi cetit dânsa, ființa mult iubită, cu mai mare atențiune scrisorea lui devotată; de nu s'ar fi lăsat a fi orbită de furia mândriei sale, nu ar fi dat ansă unei catastrofe așa de triste! Dar ea ofensată în ambiția ei de înaltă familie — îl refuză total — fără de a se întreba pe sine singură de fapta ei grăbită, și fără de a asculta la vocea puternică a inimei sale sincer iubitoare.

Ochii ei rămaseră cu deosebire la pasagiul din urmă, carele sună astfel! »Și așa nu vom putea fi unul altuia! . . . .

O! dacă atunci nu ar fi răpit'o furia, dacă atunci ar fi cugetat mai serios; asupra înțelesului scrisorii lui, — sigur s'ar fi convins din acea scrisoare despre iubirea lui curată, sinceră și suferindă, care iubire însă încă era predominantă de o judecată calmă, și de o minte sănătoasă! — S'au doră a cutezat ea a se îndoii de caracterul lui firm și constant?!

Indesert! ea nu a înțeles voința lui — că până atunci, când poziția lui nu va fi de atare, ca se-i potă corespunde rangului și creșterii ei, nici nu ar fi cugetat la seriosul paș al vieții: Nu! căci așa ceva ar fi fost de subdemnitatea unei inimi ca și a lui. Pentru aceea i-a scris el acelea șiruri, din care, pre lângă speranța de viitoriu schinteia cea mai înfocată și nemărginită iubire!

Ida, din furiă s'a fidanțat cu un june pe care ea nu-l iubea, însă părinții ei îl aflară de corespunzător!

Inima ei gema de durere când s'a supus la acesta învoire, și îi părea ca și când o voce internă îi șoptea încet, »speréză-n viitoriu! — însă nu! — nu! — ce pote ea se mai ascepte de la viitoriu când — când ea însași a încuiat înaintea sa posibilitatea fericirii!

Primele cuvinte de felicitare el i le trimise; așa de sincer și cu atâta căldură îi dori fericire încât nu se mai îndoii, că pote el se bucură de pașul ei și, și, pote nici nu a iubit'o așa mult!

O! cel puțin atunci se fi tras vëlul ambiției și se nu privească numai literile seci, ci se fie străbătut în adâncul înțelesului lor, sigur că desceptându-se din letargia fatală, ar fi putut înconjura nefericirea ambelor familii!

Se defipsă ziua nunții! Óspeți veseli se arătau sosiți în vestiminte sêrbătorești și fiecare spera a fi martorul ocular festivității, care promitea a merge în îndeplinire cu mare pompă!

Surise vesele se oglindau pe fața tuturor, zimbete de bucurie și de sêrbătore puteai vedea la toți sosiții și fiecare așcepta cu dor ivirea frumoșei mirese!

Când toți sunt veseli, ea, numai ea singură retrasă în odaia ei, suferă torture mortale!

Iubirea, iubirea ei curată, o învinse de astădată în ziua cununiei ei! Ajunse la culme, se lupta grozav cu cel simț sincer, care se descepta cu o putere vehementă în sinul ei vestal — pe care nu numai că nu l'a putut stinge, dară acuma se vede ajunsă prada acelu simț ce creștea cu fiecare moment.

O turtură nespun purtarea iubitului ei, în urmă cuvântul dat și purtarea datorinței în viitoriu! Retrasă astfel în odaie domnia o linisce și o tăcere mortală numai suspinele ei înădușite dădeau un echou surd și plânsul ei părea că sună așa de lugubru.

Spre a amuți încâtva vocea remușcării cercă a ceti scrisorile și telegramele de felicitare sosite cu acesta ocașie.

Le desface pe rând! La aparință îi păru ca și când s'ar mai alina durerea ei sufletescă.

În fine deschide ultima!

O privește, ochii îi fug pe litere deodată, un strâgăt teribil esă din sinul ei sdrobot de durere — și cădu ca mortă la pământ.

Mai mult nu a știut ce s'a întemplat cu ea!

Când s'a desceptat și când privind în jur de sine, vedu spre cea mai mare nefericire cum realitatea amară, îi măresce tortura, unica sa dorință de ce se rugă de iubiții ei părinți — a fost să-i permită a intra în mănăstire, pentru că numai acolo în serviciul lui D-șeu speréză a află pace. . . și crede a se împăca cu destinul ei fatal!

Și pentru de-a nu dubita în firma ei dicisiune, drept dovadă arată scrisorea de felicitare a iubitului refuzat, care avea următorii cuprins.

Ambiția și superbia Ta a fost fără margini. . . , voiesc să-Ți documentez, că și iubirea mea e nemărginită, pentru aceea nu voi ca întâlnirea noastră în viață să-Ți conturbe pacea familiară, mă despart de acesta lume, în care viața mea fără de tine nu are nici o valoare; »Rămâi cu D-șeu! fi fericită și uită pe T. . . .

Și-a ales-o de intrare în mănăstire, pentru de a rupe, cași o mortă — cu lumea esternă — care pentru ea acuma nu mai are plăceri. În cimiteriul orașelului X. două spirite încunjura mormântul junelui nefericit, unul e a mamei, care jelesce, altul al amantei suferinde — ambele se rogă pentru odichna sufletului mutat pe veci!

Alba-Iulia, la 10 Iunie 1898.

Logodnă.

Potop de lumină pe tot locul. Perdelele de plusche și mătășă, de dantele și brodărie fină sunt date elegant la o parte, încât toți cei ce se preumblă pe stradă pot vedea eleganța și luxul, binele, belșugul și fericirea din frumoșă villă a Dr-ului Curcan.

Din echipagele cu coronă de marchis ce se opresc la intrare se coboră o mulțime de óspeți distinși.

Prin foșorul împodobit cu plante exotice și acoperit cu covore moi de Smirnă saltă damicele svelte, ușore și drăgălașe, îmbrăcate tôte în toilette deschise, trandafirii, albe și albastre, er acordurile muzicii ce cântă în sala de primire se mestecă cu foșnitul rochilor de mătășă a gardedamelor, care de care mai corpolentă și mai strălucitoare în diamante. Printre ele domni în frac, clac, monoclu și gulere întărite, până la urechi. Se plecă,

sucesc mustațele, așașă cravatele și făuresc fel de fel de complimente, gugumăni fără rost, ce se spun la atari ocașuni.

În ușă e dómna casei Aurora Curcan n. Flușturean. O damă mai mare puțin decât s'o poți numi statură mijlociă, dar mai mică de cât cum se credea ea, cu vre-o 10 cm. Pêrul brun, buclat, era frisat modern și gătit cu pene de struș. Imbrăcată în haină negră de plusche tare decoltată, dar bogat cusută cu fir și mărgele și încărcată de bijuterii, apărea ca o regină învățată numai se poruncescă și toți se i se supună. Ochii ei mari, galbini, străluceau ca la o pisică, er de buze era acățat acel suris arogant, prin care se îndatina a-și esprima afabilitatea ei prefăcută. În mâna stângă are un eventaille, care e legat de mijlocul ei bine format, prin un lanț massiv de aur, și închiat cu o copcie de briliante, er mâna

dreptă o ține la gura fiecărui cavaler ce sosese și salută seducător în toate părțile, apoi se întorcea către damele sosite.

»Ah! scumpele mele, bine a-ți venit! -- Ce fericire pentru mine, că Vă pot saluta în modesta mea locuință! -- și încă la o di atât de însemnată, la lododna unicei mele fetițe, a iubitei mele Măriore; Mă rog se-mi permiteți a Vă presenta pe viitorul meu ginere« și făcând un gest arătă în dreapta.

»Dl dr. Alesandru Negrilean, secretar ministerial!« Străngerii de mână, felicitări, cuvinte dulci și fel de fel de complimente urmază și se îngrămădesc pe sermanul Negrilean, care nu mai scie cum se mai mulțămescă.

»Ah! ce fericire și pentru noi -- ce fericire că te vedem pe tine scumpa și iubita noastră, fericită,« respunseră mai multe dintre dame lipindu-se de dâna. -- „Și ce bine, -- ce admirabil prospiciezi, dragă,“ dâneră altele, „nime nu ar crede că cu țiua de ați întrii în rolul sôcrei.“

Tôte vorbesc, strigă și fac o gălăgie, unele rîd, altele glumesc. Una întrece pe ceialaltă în mișcările elegante și în afabilitatea cu care împărtășesc grația celor supuși, și cu gulere întărite, apoi în veselie nespusează întră în salonul cel mare, îngrămădesc încă odată cu gratulări și fel de fel de cuvinte măgulitoare, pe cei ce în sera acesta se logodesc, apoi se grupează în jurul meselor.

Afară e frig . . . Incepe se ploie încet și des ca și cum ar cerne. Preste întreg orașul X. se lasă o bură rece. Înaintea ferestrilor stau grupuri de omeni, cu deosebire femei, care, deși tremurând de frig și căscând, totuși se uită lacome la cei ce și pretrec. »Cât bine dă D-șeu la câte un om pe lume. Noi muncim țiua nôptea și abia ne putem susține și îmbrăca, și acești domni nu ostensc nimic și totuși plutesc în bine. Nu este dreptate pe lumea acesta!“

Astfel de cuvinte se aușiau printre cei de sub ferestri -- până când de pe altă stradă se ivesce d-na preotêsă Florica W. care zărind pe fină-sa, pe lelița Chiva între cei ce sgribureau uitându-se ca vulpea la struguri, dîse rēstit: »Dar d-ta fină ce cauți aici? Șci că e păcat a lăcomi la binele altuia? Mergî mai bine acasă și veți-ți mai bine de familia d-tale; -- mulțămesc bunului D-șeu de ce ți-a dat și fi sigură, că aceea e mai mare și mai curată fericire, decât a tuturor acelora, cari o arată așa pe mare.

Un ris îndestulitor urmă acestei observări ș'apoi mulțimea se rări.

* * *

Intr'un colț al salonului e mireșa -- d-șora Măriora Curcan. Înaltă și sveltă ca o sylfida. Păr blond, ochi negrii mari. Guriță mică cu buze de coral, și nesce dinți ca mărgăritarele. În haină albă de fulard, ăr la brău are un buchet de garofe. Totă înfătoșarea e blândă și pare că o nelinise și o durere ascunsă o apasă.

Incunjurată de prietene, care așceptă cu dor se se începă jocul. Fiecare-i spune ceva frumos, dulce și lingușitor.

»Tu Măriora! ce fericită trebuie că ești tu! istorisesc-ne ceva! cum ați făcut cunoscintă? Trebuie că tare-l iubesc!“

Măriora se uită percută la ele apoi dîsă: Da, îl iubesc și mă simțesc îndestulită -- dar totuși . . .

Ce? strigară tôte de-odată -- ce? există și aici încă un »totuși?« »Ah! dragă, scumpă, spune« -- și ascultau tôte cu plăcere vedită se audă necasul pretinei lor. »Da rēspunse Măriora, eu nu pot se mă simțesc așa fericită, după cum îmi închipui fericirea unei mirese, pentru că eu încă nu îmi cunosc mirele -- nu sciu ce caracter are, căci eu numai trei cuvinte am schimbat cu el. La bal mi l'a prezentat mama, a vorbit cu mama, eu i-am dîs un simplu: »mă bucur«. Preste o sēptemână a venit în vizită, m'a întreat cum mă aflu, i-am rēspuns: »bine mulțămesc«, încolo a vorbit cu mama. M'a cerut, s'au învoit cu mama, în țiua următoare mi-a adus un buchet de myrt și m'a întreat dacă voiesc se fiu soția lui? -- Mama mi-a poruncit se dîc: »da« și eu am ascultat. Mi-a sărutat mîna și astfel am fost -- logodiți între noi, ăr în sera acesta vor urma festivitățile, atât a fost tot, încolo a vorbit cu mama. N'am nimic în contra lui -- se nu credeți, cine scie ce despre mine!

Vēd, că așa e de bun și precaut față de mine, dar pe mine acesta mă dore, că sunt tratată ca o mașină fără voință.

De ași putea vorbi cu el barămi odată, ce mult m'aș bucura! Un oftat lung urmă acestor cuvinte apoi tăcere.

* * *

Lângă masa încărcată cu tot soiul de vinuri de specialitate erau domni. »Dar sci frate Alec, tu trebuie că ești cel mai fericit om din lume! Din tot sufletul meu îți gratulez! Dar uite frate, nu te pricep de loc pentru ce faci o față atât de acră, ca și cum mâne te-ar trimite la Segedin!« -- Cu astfel de cuvinte întimpinau prietenii, pe dr. Alesandru Negrilean. Aveți dreptate, iubii mei, că nu sunt astfel dispus cum ar trebui se fiu. Altcum sunt îndestulit. Dar totuși. Așa e omul! »Ce! există și aici un »totuși!« »Ah cum poți fi atât de ingrati!«

»Recunosc că e așa, că nu e frumos dela mine se vorbesc astfel, dar nu pot, este un ceva ce mă ține »străin și fricos!« »Ah! ce pôte fi aceea?« întrebară prietenii toți deodată.

Ce se fie? nimic alta, decât că eu nu 'mi cunosc mireșa. O vēd că e frumoasă, de mai frumoșe nu-mi pot întipui o femeie. Se vede că e bună, cuminte și cultă, dar mi se pare așa o păpușe frumoșă de cēră, care tot-déuna e rece și nesimțitoare. Nu vēd voința, nu vēd viēta și nu sciu ce se dîc, căci am vorbit numai de trei ori cu dâna, un: »Sunt dr. Negrilean« -- »Cum Vă aflați d-șoră?« și pre urmă -- »vrei se fi soția mea“ încolo tot mamă-sa și ără mamă-sa a vorbit -- și a vorbit, mēi -- vē spun sincer, așa a vorbit, că nime nu a mai putut ajunge la cuvēt. Pe urmă am trebuit se mă îndestulesc, că i-am sărutat mîna și am fost logodiți. -- Căci așa cer formele -- pricepeți voi? Așa cere bontonul! și acesta e ce mă supēră și mă nelinisece. Ah! cel puțin odată se fi putut vorbi ca ea. Un oftat lung urmă acestor cuvinte apoi tăcere.

* * *

În sală se servece ceaiul. La o măsuță sunt aședate mai multe dame imposante. »Sciți -- dîse dama, care ședea în fruntea mēsuței -- mă tot mir de curajul și modul de prefacere a Aurorei! căci doră e imposibil se li se mai ajungă după atâta pradă ce face în tôte. Poftim priviți salónele, toilettele, mesele ei, tot, tot, numai în plüschie și mătasă, numai aur și argint -- ce dîceți voi la tôte aceste?!“

»Eu mă tot mir de sermanul Curcan“ rēspunse alta, -- cum va mai poté el suporta așa cheltueli enorme!“ -- »Ah! scie-l D-șeu sermanul!“ adagă a treia. Dar sciți voi ce mi-a spus bărbatul meu“, luă cuvētul cea mai tinēră încărcându-și farfuria de prăjitură -- »se dîce, că ați mâne li se va lua totă averea pentru că banca Y. i-ar fi intentat proces deja pentru 65000 fl. datoriă.

Nu doriți iubitele mele se vedeți trousseau-l (cet: trusoul) Măriorei? îngână o vóce ascuțită la spatele lor. Nu e nu sciu ce, dar e tot lucru de mână.

Poftiți pe ușa acesta!

Mă rog aici sunt ruferiile! -- Aici pentru pat, tôte sunt baptist de in, ăr aceste mătasă. Tôte eu cu mîna le-am ales în Paris. Aici e pentru mēsă. Damast de in și mătasă. Vē place? -- Sciți -- v'am spus, că cel lucru mare nu e, ci totul atárnă dela gust. Tôte albiturile -- și bine se Vē uitați la dantelele de mătasă, tôte la olaltă au costat numai 3000 fl. Aici sunt toilettele! Trei pentru stradă, trei pentru visite, patru pentru baluri și soiree și șese pentru casă ăr la fiecare toilette bijuteria potrivită. Pentru aceste de bal, uitați-vē la mărgăritarele acestea. Sunt patru șire unul ca altul. Aici e garnitura de briliante! -- Și ce dîce bărbatul Tēu la tôte aceste? întrebă d-na marelui proprietar Dumitrescu! -- Bărbatul meu? ha, ha, ha ce naivă ești! Eu l'am deprins pe bărbatul meu bine dela început, încât înaintea dorințelor mele, el n'are decât se saldeze. Dar se mergem mai departe -- aici sunt fotografiile odăilor, care stau deja mobilate de o sēptemână! Acesta este sufragier -- pe lângă mobilarul necesar -- sunt patruzeci de plante exotice, și patru fântâni săritore.

Din sufrageria o ușă duce pe balcon, una în boudoirul Măriorei și una în salonul cel mic. Aici e salonul cel mare; odaia ginerelui meu, cu cancelăria lângă ea și aici e dormitoriul, baia și pe urmă camera și bucătăria. În toate e stil secl. XIV.“ „Și cât a costat tot, tot la olaltă? întrebare deodată mai multe dintre dame?”

N'aveți idee ce puțin. Numai 18000 fl. Așa-i, ce eștin! Tot eu am ales cu mâna mea toate.

Sermanul Curcan — șoptiră damele încet.

Dar unde e domnul casei? — Nime nu l'a vădută încă. A sosit și preotul. Ar trebui început actul solemn, dar toate aceste numai în prezența părinților se pot face și d-nul casei nu mai vine. Domni toți erau impacienți. Scoteau orologele din buzunariu și dau mereu din cap.

„Bărbatul meu sigur și-a uitat — căci așa uită — mă tot mir de unde vine acesta? Am să las s'e-l cheme“. Așa vorbea d-na în dreapta și în stânga — dar nu apucă se gate bine vorba și intră secretariul lui palid și spăriat și fugi drept spre domna casei. — „Cum cutezi se intri aici așa într'o stare desperată — mergi la moment și îmbracă frac!“ — „Lasă domnă, lasă formele! Apoi șoptindu-i ceva în ureche, o chemă afară repede.

Măriorei, care și ea era îngrijită pentru întârzierea tatălui său, i se pără că un fior de ghiată îi trece prin tot corpul, presimțind ceva rău. Fără a se cugeta mult, plecă spre ușă. Mirele ei vădându-o se grăbi și el și dându-i brațul eșiră în foisor apoi se îndreptară spre odaia d-lui Curcan. Abia se apropiară de ușă și se auziră țipetele domnei: Ah! suntem perduți — dați-mi apă, dați-mi cognac, că leșin, mă înăduș! La auzul acestor cuvinte Măriora lăsă brațul mirelui ei și alergă în lăuntru. Jos pe pardiment era tatăl ei, în mâna dreaptă cu un revolver, er în stînga ținea strêns o epistolă.

„Ah! tată, scumpul și iubitul meu tată, ce-ți este? Eu sunt fica ta iubită — eu Măriora. Deschide tată dragă ochii și mă veđi? Ah! ajutați la tata se se scole! și dîcend acestea plângea, plângea amar și sărută fruntea, ochii și fața iubitului ei tată. Un moment ochii lui se deschiseră puțin apoi cuprinđend cu brațul stêng talia Măriorei, respiră ultima resuflare.

Scrisorea ce o avea în mână o ridică d-na și după ce o ceti începu se țipe din nou! Ah! suntem perdue, suntem serace! Auđi Măriora? suntem serace! „Ce 'mă pasă mie!“ răspunsă Măriora plângend dureros și sărutând din nou fața tatălui său. — „Ce-mă pasă? Mie nimic nu'mi trebuie, nimic, nimic, numai pe scumpul, pe bunul meu tată mi-l dați eră sănătos“.

În peptul lui Negrilean se mișcă ceva, în ochii lui negri se furișază doi picurî mari de rouă. Nu scie de durere, orî de bucurie, căci vede, că aceea, cu care el vrea se trăiescă o vieță întregă, nu e numai o păpușă de ceră, cum a judecat el, ci o femeie simțitoare, bună și nobilă.

Se plecă spre ea și îi șopti încet în ureche: „Măriora dragă vină se mergem de aici!“ — „Nu, nu, eu nu părăsesc pe bunul, pe scumpul meu tată“.

— Dar veđi, dragă, până esci aici nu-i pôte ajuta medicul.

— „Ah! dacă e așa atunci se vie — ah se vie medicul!“ și dîcend acestea urmă rugărei mirelui ei.

Pe coridor întâlneră cei din urmă ospeți. Indată după cele auđite fiecare voia se fugă mai în grabă, căci sunt rarî pretenii, cari țin și la nevoi.

Dr. Negrilean se uită după ei cu un suris ironic dar amar, apoi conduse pe Măriora în odaia ei. Aici îi oferî un scaun, se șadă, er el aprinse focul în camin, căci odaia era rece apoi se aședă și el lângă Măriora, care acuma plângea și mai amar, er dupăce suspinurile mai încetară, oftă lung. „Ah! scumpul meu tată, cât s'a ostenit el pentru noi — tot numai pentru noi — căci el se îndestulea cu așa puțin, dar tot numai pentru noi a muncit și s'a năcăjit, — așa mult, așa nespus de mult!“

Cu pregătirea trusoului meu, am rugat pre mama se nu-mi cumpere din toate așa mult și așa scump, căci vedeam că la plățirea lor, fiecare cont îi săpa tatiî o creță în obraji, și îi cărunția pèrul vedend cu ochii, dar mama tot-deuna mi-a răspuns: că numele și reputația familiei noastre cere se fie așa și așa are se să întemple!“ — Ah, numai de s'ar face tata eră sănătos! Eu n'am să'l las se mai lucre atâta în birou... și dîcend acestea privi lung spre mirele ei, apoi ca trezită dintr'un vis întrebă: „Și d-ta mai stai la noi?“

N'ai auđit, că suntem sèraci. Nu ne părăsesci și d-ta ca toți cealalți? Ah! merg la tata!“

— „Nu, dulcea mea, eu nu te părăsesc și nu te voiu părăsi nici odată.

Cu d-ta, pardon! cu tine Măriora dragă rămân tot-deuna, numai dacă tu te vei mulțami cu ceea ce eu câștig, — er acum nu mai merge nicăiri, căci tata nu mai trăesce, a fost mort deja când te am adus de acolo.

— Veniți ajutați-mi se pachetez ce este mai bun se trimit la locuința voastră, până nu vine se ne secvestreze tot, strigă d-na Curcan din ușă.

Eu nu pot permite așa ceva! dîse Negrilean indignat, eu nu primesc din tot luxul făcut pe dătorii nimic, dar absolut nimic.

„A, te pricep d-nule“ dîse d-na C. înfuriată „se înțelege, acuma dacă suntem sèraci ne părăsesci și d-ta! Frumos! — Ah, ah!“

— „Nu, eu n'am se părăsesc pe Măriora nici-odată, din contră acum o iubesc de sute de orî mai mult, căci ved, că și ea e de părerea aceea, că omul și serac pôte fi fericit, și chiar pentru aceea nu-mi trebuie nimic din luxul cel mare, ci noi vom munci împreună, îndestulindu-ne cu puțin, dar iubindu-ne adevèrat. Și dîcend acestea sărută fruntea Măriorei dîcendu-i: Acesta se ne fie logodna.

Sibiu, 1898.

Porumbița.

Rota morii.

(din „Fire de tort“ poesii de G. Coșbuc)

Stăteam pe gânduri, eu și glota.

La rota morii ne uitam

Și de-n zădar ne frământam,

Că de-adever noi tot nu dam:

De ce se-nvèrte rota?

„Păi, nu'nțelegi tu românesce?”

Veđi scocul?“ — „Ved!“ „Și ce-i pe scoc?“

— „E apă.“ — „Bun! Stă apa-n loc?“

— „Ba vine.“ — „Ei bine, acum cioc-poc
Și rota se-nvèrtesce!“

Morariu-și scutură luleaua

Rîdend. Avea el ađi ce-avea

Căci de-alte dăți când ne vedea

În jurul morii, ne facea

Primire cu miăua.

Eram voioși că sta s'asculte
Și ne spune ce e, ce nu i,
Dar cum era puțin năpriu
Făcea ca din cioc-pocul lui
Să nu-nțelegem multe.

„Dar roța carului ce face?
Se-nvărte?“ „Da.“ — „Ba cum, ehei!
Se-nvărte ea de capul ei?“
— „Ba, când o'mpingă.“ — „Eu ce spusei,
Se 'nvărte așa, și pace.“

„Ei, bat'o Dumneșeu s'o bată!
Dar cum se plece dac o legă?
De mără, mă! Nu m'ntelegi?
Cu voi nu mântui țile ntregi:
Ea stă, că e legată!“

Se-ți faci acum creștine, cruce!
Priveam cu spaimă la morar —
O legi? Și stă; Dar e 'nzădar!
Și roța dōr o legi la car
Și ea se duce, duce!

„Se duce roța? Bun, dar carul?
— El stă pe loc — ca mine acum.
El fuge creșt? Ba nici de cum
Fug numai roțile pe drum —“
Ei, țî: nu-î prost morariul?

Și ne temeam se nu ne bată,
Că prea l'am zăpăcit de tot.
Păi, carul stă? Minciună de-un cot!
Ba carul fuge ca netot
Cu rōtele de-odată!

„Er rōta ici . . . o împinge apa.“
Acum noi toți am hohotit.
Morariul ăsta e smintit,
Când vrea se dormă pe-odichnit
Atunci întorce grapa!

Că de ar împinge-o, ea nebună
S'ar năpusti, eșind din scoc,
S'ar duce pe părēu cioc-poc —
Dar uite, rōta stă pe loc
Și totu-și umblă 'ntruna.

„Am țis că nu? Ba, fuge dōră —
Ei, fuge, veșt! Șciam și noi.
De ce n'o ia la fug'apoi
Și mōra ta cătră zăvoiu
Cu tot ce e prin mōră? . . .“

Morariu-șî puse-n sîn luleaua,
Tăcut și grav se pregătea
La sfat cu noi altfel se stea;
Și ce dovadă-i trebuia
Mai bună ca nuiăua?

Er ce-a urmat, la ce-ași mai spune?
Noi n'am ajuns la nici un rost.
Tu țicț; „Erai, băiete, prost,
Și rōta pentru tine a fost
A patra dimensiune!“

Și-apoi? Eu vēd și astățî glōta
Făcēnd așa! Tu nu'ntelnesci
Atâtea fapte omenesci,
Se veșt, le-auțî, și te crucesci
De ce se-nvărte rōta?

Țiua numelui.

Li se născu o fetiță. După prima bucurie, o chestiune mare se presintă minții lor; cum sē-i pue numele de botez?

Mama se întorsă cătră bărbatul ei cu ochii plini de lacrimi. Cu glas fericit, dar sdrobotit de durerile suferite în timpul facerei, îi țise: — Alege-i tu un nume; dar veșt se fie frumos. Bine, țise tatăl fetiței, luând copila în brațe, i-am ales un nume fōrte frumos; se va numi Janeta (Eugenia). Și i am pus astfel de nume pentru că după cum arată călindarul, astățî este numele acestei sfinte, și pentru că . . . . .

Se opri.

Lăuza îl privi lung cu ochii întrebători, veșendu-l că întârțiează așî complectă vorba, îi repetă cuvēntul ce țisese în urmă, c'un semn de întrebare pus după el:

Pentru că? . . . . .

E numele drăguței mele mame, sfârșî el încet cădēndu-i doue lacrimi mari din ochi. — Murise de mult ființa pe care o numea cu dulcele nume de mamă; durerea pierderii ei nu se șterse încă din inima lui. Nu mai era nimica de țis. Eugenia rēmase numele fetei. Primăria, a dōua țî, cu numele Eugenia o trecu în registrele stărei civile, er preoții la sēptămāna, într'o Sāmbătă, o țî frumoșă, sub numele de Eugenia îi cerură binecuvēntarea dela D-șeu. Eugenia crescea mare, drăguță și cuminte, spre bucuria părinților ei. Crescea, și ori de câte ori venia țiua de 14 Decembrie, — țiua sfinteii Eugenie, — era serbătore mare în casa lor.

Mica Eugenie cu perul creș și legat în pantlice colorate de tot felul, îmbrăcată cu o mică rochiță nouă, albă, cusută de mama ei cea harnică, primea dela mosafiri, care veneau să-i dea visită și chiar dela părinții ei, daruri, trecea din brațe în brațe și era acoperită de sărutări. Cei dintăi care o sărutau era negreșit că

părinții, apoi rudele, prietenii, vecinii. Copila acesta așa de fre-mecătoare era iubită de întreaga mahala. — Mica Eugenia când venia patronul ei aducea sărbătoare mare în casa părinților ei, dar odată cu această sărbătoare aducea și o umbră de tristeță tatălui ei, care îi străpungea inima. Această tristeță îi venia când își aducea aminte de cealaltă Eugenie, care îl născuse pe el, îl crescuse, îl educase etc., și îi părea rău că nu era și dânsa la această sărbătoare fericită care o petreceau ei.

— Se vă trăiască să se facă mare! diceau rudele, prietenii, vecinii, — în adevăr fetița creștea, se făcea mare și drăgălășă.

Ajunsesă în vârsta de 6 ani, și începuse se învețe, a cetii și a număra. Săra, după sfârșitul zilei de lucru, jucându-se cu tatăl ei, fetița deprinsese literile. Scia chiar a face câteva din ele, pe placă. La prima vedere cetea numai decât, de departe, numele ei. Nu scia mult, negreșit, dar scia ceva. — In ajunul zilei celei de a șesa a aniversării, soția dîse bărbatului zimbînd:

— Ai uitat, mi se pare.

— Ce? întrebă soțul.

— Măne e ziua fetiței.

Așa, ai dreptate, răspuse bărbatul sculându-se de pe scaunul pe care abia se aședase. Își luă pălăria. — Pleci? îl întrebă ea, vedându-l că pune mâna pe pălăria. Da, răspuse el; mă duc să-i ieu ceva. — Eși, dar nu zăbovi mult. Pe când muma se îndel-nicea se mai podobescă cu câte ceva rochița făcută pentru ziua fetei, etă și tatăl că se întorsă cu o coronă de flori. Corona era însă mare și negreșit nu era pentru capul copilului iubit. Și apoi chiar mai mică, ce dar ar fi fost acela? Ce înțeles ar fi avut se încoroneze pe o ființă mică, care nu făcea încă altă ispravă, de cât dór își scâlția pantofii, își rupea hainele și spârgea în tóte zilele, când o farfurie, când un păhar.

Soția îl întrebă, ér el îi răspuse:

Pân'acuma am învățat-o literile, măne am s'o mai învăț altceva.

Și învățatura de măne are se fie, socotesc, mai mare și mai frumósă de cât învățatura de până acuma.

Acesta-i fu răspunsul. — A doua zi fetița se sculă de di-minetă, ér mama sa o găti destul de frumos.

— Tată vino de mă pupă și-mi di la mulți ani! strigă co-pila cum se vedu mântuită de îmbrăcat. — Mai întâi avem altceva de făcut răspuse tatăl. Și o luă de mână, îi puse pălăria pe cap, apoi se urcară într'o birjă. In trăsura se afla și corona cea mare, pe care o adusesse în ajun. Caii se opriră la porta cimite-riului. Incet, cu o mână ținînd corona cu cealaltă pe micuța, în-aintă prin aleele orașului adormit. Copila părea a fi un fluture cu rochița ei albă învolată și împodobită cu tot felul de pantlici. De odată, la cotitura unei poteci, fetița se opresce și dîce întîndînd mânușita. — Tată, uite colo numele meu! Cetise pe lespede a unei cruci de petră inscripțiunea: Eugenia. — „Acolo mergem, fetițe“, dîse el. Acum după ce am ajuns, ședî în genunchi și ascultă. Aici este mama mea care m'a făcut și bunica ta (mama ta cea mare). Aici dórme ea. In fiecare an, când o fi numele tîu se vii aici ca se pui o coronă de flori pe petra care acopere corpul ei. Eu-genia cea mică se-și aducă aminte de Eugenia cea mare; aceea care e ađi se se gîndescă la aceea care a fost ieri.“

Își plecă fruntea un moment gînditor, își ștersă o lacrimă, puse cu dragoste corona pe morment și apoi se ridică în picioare.

Fetița ascultă cu luare aminte, se uită cu ochii mari și, de și încă pòte nu pricepea bine ce-i spunea el, se făcuse seriosă. Tatăso o luă de mână și vru se se ducă fără se mai dîcă un cu-vent. Fetița făcu un paș, dar la moment se oprî.

— Stai, tată, dîse ea; dacă nu pot s'o pup pe mama mare, mă duc să-i sărut numele.

Și buzele ei roșietice se lipiră un moment de lespede a rece, acolo unde dalta unui sculptor sēpase cu litere mari numele de:

„Eugenia.“

I. C. N.

Crășmărița teiului.

(După R. Baumbach.)

Nici un strop nu-i în păhar,

Banu-n pungă mult e rar,

Pofta'n gât nebună.

Mi-a făcut-o vinul tîu

Și ochisorî-ți mândrî, zîu,

Crășmăresă jună!

Crășmăresa i-a suris:

„Nu-i la noi pe horn de scris

Contul teu — nu-i cretă;

Dacă nu mai ai lei noi,

Dă-mă zălog și bea apoi

Ca o curcubetă!“

El îi dă zălog hain

Pentr'un sdravîn ol cu vin,

Și la drum gîndește;

Dar ea-i dîce cu rîsfăt:

Ai suman, căciulă, băț,

Bea și-mă zălogește!“

Și feciorul și-a beut

Hainele ce-a mai avut.

„Noroc bun“, suspînă,

„Vin plăcut cum altul nu-i,

Crășmăresa Teiului,

Mândră și senină!“

Lelița-i grăi din graiu:

„Dor o inimă mai ai,

Dămi-o-n zălogie!“

El atuncî îi sôrbe lîn

Pe gurița ei de crin

Un sărut — și — o mie!

Dar bărbatul i-a zărit,

Și-i părî că au greșit

Prea din cale afară;

El c'un țepân măturoi

Măsura pe amîndoi,

Câte se pupară.

Alvescu.

Răspuns la întrebările dlui George Zăria.

(Dela pagina 138 a Revistei Ilustrate)

1. Despre bolta cerescă poporul crede, că ea se lasă departe pe pământ, ea este făcută din un fel de materie, care nu se vede și de-asupra se află îngerii și raiul, apoi dăc că stelele sunt nesce lumini de foc făcute de sft. Petru; etă o legendă: sera cînd începe a se întuneca, Sft. Petru aprinde o luminare și plecă cătră porțile raiului ca se nu între înlăuntru vre'un Duh rău; pe drum pică din luminare lumini de foc și se răspândesc pe tot ceriul, acele dăce că sant stele, ele sunt aședate una lângă alta.

2. Sorele, dăce că este casa lui D-țeu și în lăuntru se află scaunul lui unde stă încunjurat de îngerî, dăce că cînd D-țeu se supără atunci încrunță sprîncenile și îi curg sudorile, apoi din sudorî se fac norî; dăce că nu se învêrtesce pământul ci dăce că pământul este lung și n'are sfârșit, er sorele după ce apune dăce că se întorce er înapoi la răsărit pe desupra boltei cerescî de aceea nu se vede.

3. Luna dăce că-i tot un fel de pământ, dar cînd începe a se schimba în formă de seceră, jumătate, atunci dăce că o mănâncă vârcolacî.

4. Luceferî sunt tot ca stelele, dar dăce că sft. Petru mergînd repede a scăpat lumina jos și atunci lumina s'a făcut mai mare, de aceea lucefărul e mai luminos.

5. Petele din lună dăce că sunt doi frați, unul mai mare și altul mai mic, cel mai mic a bătut pe cel mai mare și acum îl ține pe spinare și cu căldărușa în mână ca se-i curgă sângele.

6. Etă ce legendă circulă pe aici despre calea laptelui: Intr'o țî s'a luat la certă Isus Christos cu Tartorul Dracilor Sca-raoschi, din causă că dracu spunea se-i dea lui mijlocul cerului pe unde treceau sufletele, er Isus Christos nu vrea, până cînd a

ajuns la bătae, tocmai atunci începea a alerga și maica Domnului din un capăt a cerului lăcrămînd cătră fiul ei, răcnînd ca se nu se bată, ajungînd la ei a început a se ruga în ghenunchî la Isus Christos ca se se lese de sfadă, dar vîdînd că nu pôte să-i astêmpere plecă spre capătul celalalt a cerului unde era D-țeu tot lăcrămînd, cînd ajunse la D-țeu începu ai spune cele întêmpate, D-țeu blăstêmă pe dracu ca se se ducă în mijlocul focului în iad, er calea cea udată de lacrimi se servescă spre plimbarea sufletelor bune, și de atunci a rēmas calea albă și se numesce calea laptelui, drumul lui Traian, calea robilor sau a sufletelor bune.

7. Vârcolacî, dăce că sunt nesce șerpî, carî au codă de șerpe, etă cum îi descriu ei: dacă un cocoș este lăsat trei anî, atunci în țîua cînd s'o născut face un ou, dacă spargem oul găsim un vârcolac, dacă îl lăsam un jumătate an în pământ, că oul e forte tare, se nasce vârcolacul și sboră cătră mare, de acolo se suie cătră lună ca se o mănânce.

8. Sft. Petru, dăce că cînd scapă din greșală un jidan în raiu, atunci D-țeu începe a-l ocări, sft. Petru supărat ese afară din raiu și cu un biciu de foc ce-l are cu dēnsul începe a plesni, cînd plesnesce dăce că tună, er cînd fulgeră dăce că es scānteî din sbiciu.

9. Curcubeul dăce că este brăul lui D-țeu.

10. Poporul de aici dăce, că dedesuptul pământului se află doi pescî mari, colosalî, și asemenea doi parî bătutî, apoi dăce că cāte odată vin pescî de se scarpîna de pari, cînd se scarpîna dăce că se cutremură pământul.

Alții dăce că sunt doi taurî, cînd taurî se în furie se iau la ciocnit în cap, atunci se dăce că er se cutremură pământul.

Tecuciu. Jud. Covurlui.

Ioan Negrescu.

Printșorii români.

Priviți, ce copii drăguți! Sunt printșorii din România: micul printșor Carol și mica printșoră Maria. Precând noi din resputerî scōtem portul cel frumos național din casele nostre și-l înlocuim cu port internațional, pre atunci la curtea regală din Bucurescî se cultivă acel port scump; regina Elisabeta l'a ridicat la rangul de gală pentru damele române, er nepoței M. S. îl pōrtă cu plăcere. — Ore, dacă o regină se simte mândră în acest port, de ce se-l părăsim noi? E al nostru, trebuie conservat dimpreună cu legea, limba și datinile străbune! —

Anii vieții.

(Legendă populară.)

După-ce a făcut Dumnezeu lumea și toate câte sunt într-nsa, a voit în celea din urmă se stătorească și numărul anilor vieții fieșce-cărei făpturi de pe pământ.

Mai întâiu venit'a la Dumnezeu un dobitoc urît, cu cap mare, urechi lungi și cruce pe spinare. Acela era măgariul.

— Domne, câți ani îmi dai mie se trăiesc? întrebă măgariul.

— Treizeci de ani, răspunsă Dumnezeu. Ți-s destui?

— O domne, adaoșe măgariul, acesta e un timp prea lung, fie-ți milă de mine, gândeștete la truda mea, carea stă în a purta pe spate poveri mari, a căra la móră saci cu bucate, ca se aibă omenii pâne; a răbda bătăi, fome și sete. Ertă-mi, Domne, o parte din anii vieții mele.

Dumnezeu, fiindu-i milă, îi dăruise numai optspredece ani de viață. Acum se duse măgariul mângăiat și plin de bucurie; er în locul lui veni cănele.

— Câți ani vrei se trăiești? întrebă Dumnezeu pe căne. Vești, măgariului îi sunt prea mulți treizeci de ani; dar tu vei fi îndestulit cu atâta?

— Domne, răspunsă cănele, asta e voia Ta. Gândește-te însé, cât trebuie se alerg eu în dreapta și'n stânga. Apoi, drept se-ți spun, treizeci de ani nu mă țin nici picioarele, nu mă slujesce aușul și glasul de a priveghia și lâtra ziua și noștea; er gura-mi rămâne tocă . . . fără dinți, și nu pot face alta, fără se mă târesc, ca rîma, dintr'un ungheriu într'altul.

Vedând Dumnezeu, că cănele are drept, îi dăruise doispredece ani de viață.

După căne veni moima la rând.

— Tu de bună samă vrei se trăiești treizeci de ani, șise Dumnezeu; tu nu trebuie se lucrî, ca măgariul și ca cănele, și apoi totdeuna ești în voie bună.

— O Dómne, Tu așa dicit, răspunsă moima; dar lucrul stă altmintrelea. Dacă plouă, . . . eu n'am lingură se mănânc; apoi totdeuna trebuie se fac ponturi de veselie și se mă șterg pe obraz ca omenii se potă rîde cu hohot. Și dacă ei îmi dau un măr, eu îl bag în gură batăr e acru. De câte ori sunt silită se ascund supărarea sub haina bucuriei și a glumei.

— Ai dreptate, șise Dumnezeu, tu vei trăi numai douăzeci de ani.

În sfârșit veni la rând omul. El era voios și vesel, sănătos și tinér.

— Câți ani îmi dai se trăiesc, întrebă omul?

— Tu vei trăi treizeci de ani, răspunsă Dumnezeu. Te îndestulești?

— E prea puțin, răspunsă omul. Când mi-am făcut casă, și când arde focul în vatră; când am pus pomi, cari înfloresc și cari produc pome frumoșe și gustose, și când mă socotesc mai fericit, atunci ce . . . se mor? O Domne, mai lungesce-mi anii vieții!

— Așa se fie, șise Dumnezeu. Ție îți mai dau încă optspredece ani dela măgar.

— Că nu-i destul, șise omul.

— Îți mai dau dară doispredece ani a cânelui.

— Și acum e prea puțin.

— Apoi bine, șise Dumnezeu, eu îți mai dăruiesc și cei dece ani dela moimă; mai mult nu capeți.

Omul se îndepărtă dela fața lui Dumnezeu; dar neîndestulit și mahnit în sufletul său.

Așa dară omul are se trăiescă șeptedeci de ani. Cei dintăiu treizeci de ani sunt anii omenesci; aceia trec repede, unul după altul; omul e sănătos și vesel, lucră cu plăcere și se bucură de traiul seu. După acestia urmeză cei optspredece ani a măgariului; acuma vin celea mai mari greutăți asupra bietului om. El trebuie se câștige bucate se hrănescă pe alții; apoi loviturile și âmbletele sunt răsplată dreptă a muncii sale.

După aceea vin cei doispredece ani ai cânelui. Acuma șede omul într'un ungheriu, mărăiesce și n'are dinți cu ce se mânânce.

Și dacă a trecut și acest timp, viața omului se incheie cu cei dece ani a moimei.

Acuma omul e brudiu și nebunatic, face lucruri copilăresci și, în celea din urmă, devine de risul micilor copilași.

Ore adevărat se fie?

Iuliu Bugnariu.

Poetul tot poet.

Un cas original s'a înfățișat de curând înaintea tribunalului din Lyon. Poetul Onésime Loyer fû arestat în flagrant delict de »farniente«, suspect de cerșitorie după-cum declară gendarmul. Adus înaintea tribunalului, dete răspuns la toate întrebările în frumoșe versuri improvizate, pe cari încercăm a le traduce de curiositate.

— Cum te numești? întrebă presidentul.

— Onésime Loyer, de mult am fost numit.

— Vêrsta?

— E jumătat' de secol de când sunt om cinstit.

— Locuința?

— Culcuș îmi e pământul, — ogheal, albastru cer.

— Ce profesiune ai?

— Iubesc, mă-'chin, fac versuri și de pomană cer.

— Ai cerșit pâne?

— Eram flămând, chiar legea, o bun judecător Nu-'mi poruncește ore de fome se nu mor?

— Ești om cu carte, poet. De ce nu căutai un editor?

— O Dómne editorii sunt fiere fără milă,

Te măsură cu fală și apoi îți spun în silă:

Când vei ajunge mare, ilustru, om cu vază

Se vor gândi la tine... în fine... or se vașă...

Discursul poetic n'a împedecat pe judecător se condamne pe visătorul client la 24 ore închisore, la care sentență el răspunsă cu o demnitate homerică:

O, n'am de ajuns cuvintel Merși pentru osândă.

O și se nu am grijă, nici gura mea flămândă!...

Din Tribuna.

Descânțece.

De spăret.

Parte practică: Se descântă într'un pahar cu apă, de 3 ori pe ȳi, trei ȳile de arȳndul și apa'n care se descântă se fie neincepută.

Un spăret l'a spăriat, doi spăimȳntoși l'a înspăimȳntat și l'a apărat.

Trei spăreți l'a spăriat, patru spăimȳntoși l'a înspăimȳntat și l'a apărat.

Cinci spăreți l'a spăriat, șese spăimȳntoși l'a înspăimȳntat și l'a apărat.

Șapte spăreți l'a spăriat, opt spăimȳntoși l'a înspăimȳntat și l'a apărat.

Nouȳ spăreți l'a spăriat, și nouȳ spăimȳntoși l'a înspăimȳntat și l'a apărat.

Descântecul dela mine și lecul dela Dumneȳeu și de Maica-Precesta.

ȳerancă din Hănat.

De albeȳă.

Parte practică: Se descântă în apă neincepută și pusă'n ea zăhar pȳsat, făcȳndu-se și semnul crucii cu un pitac de găsit. Pe urmă după ce se descântă zăharul se suflă pe ochiul cu albeȳă.

O purces 9 fete curate
Cu cămeși albe schimbate
Cu prostiri înprejurate
Cu tului albe înbrodite
Cu 9 lopeți, cu 9 greble cu 9 pământuhuri.
Le-a întâlnit Maica Dlui.

• Unde vȳ duceți 9 fete curate
Cu cămeși albe schimbate
Cu prostiri înprejurate
Cu tului albe înbrodite
Cu 9 lopeți, cu 9 greble, cu 9 pământuhuri?
Ne ducem la fântăna lui Adam și se o rȳnim de pe-
tre de bolovanȳ. —
Mai bine duceți-vă la N. și-i luați ceȳa și albeȳă de pe
ochi:

Cu lopata rȳniȳ-o
Cu grebla greblaȳ-o
Cu paraua rȳdeți-o

Cu pământuhu scuturaȳ-o
Se rȳmăe cât un fir de mac
Să fie de lȳc.

Descântec dela mine și lȳc de Ddeu și Maica Precista.

De Șopărlaiȳă.

Parte practică. Se descântă cu apă neincepută și cu ȳrbă de prin gard.

Șopărlaiȳă verde, cu pui verȳi, cu cuibariu verde, cu tȳte cele verȳi:

Eu te-oiu descanta
Și de loc ȳ crepa.

Descântec dela mine și lȳc dela Dumneȳeu și dela Maica-Precesta.

De Șopărlaiȳă. (Bolă când se umflă vitele la gât.)

Se descântă cu ȳrbă de prin gard și cu apă neincepută.

Douȳ fete, douȳ babe, douȳ șopărlaiȳe verȳi

Trei » trei » trei » »

Patru » patru » patru » »

Cinci » cinci » cinci » »

Șese » șese » șese » »

Șapte » șapte » șapte » »

Opt » opt » opt » »

Nouȳ » nouȳ » nouȳ

Nici o fată, nici o babă, nici o șopărlaiȳă verde

Decântec de la mine și lȳc dela D-deu și dela M. Precesta

Facere de dragoste.

Parte practică. Se descântă Dumineca dimineȳă la rȳsarirea sȳrelui, când se unge și cu miere pe mȳni.

Eu scutur gardu
Gardu pe lacu
Lacu pe dracu
Sȳ se ducă pe stȳlpiȳ morilor
Pe stȳlpiȳ bisericilor
Se-mȳ aducă mulȳi ca frunza
Iuȳi ca spuză

Sȳ se ducă la ursitorul meu și de a fi într'un hotar cu
mine, în 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9 hotară

Se-l iee, se-l isbȳsca

In sȳnge se forfotȳscă

La mine sȳ se pomenȳscă

Se vie prin pȳduri fără sine

Prin sate fără rușine

Prin baltă fără vad

Peste garduri fără pȳrlaz.

Descântec dela mine, și lȳc dela Dumneȳeu și dela Maica-Precestea.

Bubă din cap.

Parte practică. Se descântă în trei ȳile câte de 3 ori pe ȳi făcȳnd semnul crucii la cap cu un fer găsit.

Paserea de fer, cu aripȳ de fer, cu plisc de fer, cu tȳte cele de fer, și-a făcut cuib de fer, și-a scos pui de fer din ouă de fer. Puiȳ țipau se le dee mȳncare. Paserea s'a isbit, în toȳi munȳii, în tȳte vȳile, de tȳte pȳdurile sȳ le gȳsască mȳncare. Și-a făcut scară de fer și s'a suit în cer. Maica Precesta din al 9-lea cer i-o ȳis: Mai bine dute la N.

Scurmă-i huba cu picioarele

Cu clonȳu se o mȳnȳncȳ

Cu limba se o lingȳ.

Sȳ rȳmăie cât un fir de mac

Se fie de lȳc.

Descântec dela mine și lȳc dela D-deu și dela M. Precesta

Desfacere de dragoste.

Parte practică: Dumineca dimineță când răsare soarele.

Dumineca dimineță m'am sculat
Pe ochi negri m'am spălat
La icônă m'am închinat
Și la S-ta rugă am pornit.
Când la S-ta rugă am ajuns
Ferestrele s'o închis
Făcliile s'o stins
Omenii cu dosu la mine s'o întors.

Eu am început a plânge și a mă mișeli și nimenea nu m'a aușit decât Maica D-lui. Maica D-lui pe scări de aur s'a coborit cu glas de aur m'a întreat.

— Da ce plângi?

— Cum n'oi plânge, când aș la S-ta rugă ferestrele s'au închis, făcliile s'au stins, omenii cu dosu la mine s'au întors.

— Tacii nu mai plânge și te mișeli.

Că eu de mână te-oi lua
In apa Iordanului te-oiu scălda
Cămeșă de dragoste ți-oiu da
In umerii cu luceferi, în spate cu lună, în pept cu S-tu
sore, și pe pôle cu stele.

Și glas de cuc ți-oi da
Singură ți-oi descântă,
Și ca cu mâna ți-oi lua
Tot faptul, tot ce ți-a dat
Cine în urma ta a calca
Tot te a lăuda,
Cine glasu ți-a aușii
Tot te a fericii,
Când îi cuvânta
Văile s'or răsuna
Voinicii cu gura căscată or alerga.

Descântecul-s aușite în comuna Șipote I. Iași dela baba Vasâlca Alexa.
Adunate de *Dimitrie D. Poppa*.

De deochiu.

Bagii apă în o ulcică și apoi bagii cărbunii aprinși și făcând cu degetul sau cu cuțitul o cruce prin apă, ȳici:

Fugii deochiu dintre ochii, dela N.
Din creerii capului,
Din sgârçiuul nasului,
Din fața obrazului
Să piei
Se răs piei
Ca spuma de pe vale
Ca pulberea de pe cale
Că de nu-i pierii
Și de nu ti-i risipii
Cu mătura te-oi mătura,
Cu ștergariul teoiu șterge,
De tine nimic se va alege.

Dacă cărbunii se vor scobori la fund atunci într'adevăr cel morbos e deochiat. Din apa astfel descântată el gustă de trei ori apoi se spală la buric, în urechi, pe frunte și pe după cap. Apa rămasă o aruncă pe țigina ușei, pe mătă sau pe un câne, ca deochiul se trecă la una din aceste. (*Com. de tatăl meu O. d. L.*)

Un alt descântec de deochiu, care-i mai scurt, dar în fond și ceremonii e același, e următorul:

Fugii deochiu dintre ochii
Din creerii capului,
Din sgârçiuul nasului
Și din tôte închieiăturile.
Se rēmâie luminat, curat
Ca de Maica Precesta lăsat.

Comunicată de tinera nevastă Regina Stroia.

De scrintitură.

Pe cel ce și-a scrintit mâna sau piciorul, îl ungem în locul pe unde simte dureri, cu zole de săpun, apăsăm de vre-o câteva ori pe acolo, apoi trăgândul lin ȳicem:

Ieși scrintitură
Din închietură,
Din mēduvă în os,
Din os în carne
Din carne în piele,
Din piele să piei
Se răs piei
Ca spuma de pe vale
Ca pulberea de pe cale

Acēsta operație se repeșce încă de vre-o câte-va ori, până ce cel bolnav e vindecat. (*Comunicată de tatăl meu O. d. L.*)

E de însemnat, că aceste descântecul, atunci au efect mai bun, când sunt sevērșite de acela, care au fost sau e cel mai tiner între frații sau surorii (de meșin.) (*Octavian dela Ludisor.*)

Când ia cineva laptele dela vacă.

Când ia cineva laptele dela vacii, te apuci și stringii urzicii din 9 locuri, și apoi iei 9 beșe de nouē feliiuri de lemn, urzicele le pui pe șurtul nevetei și le bații atăta până când e silit ca se vină acolo omul carele ți-o luat laptele dela vacii, tot atunci bagii ferul cel lung al plugului în foc, și dacā se roșesce bine îl bagii cu capetul cel roșu de trei ori în apă -- căci astfel cel ce a luat laptele va trebui ca se vină se îl deie ér înapoi la vacă, la din contră o se crepe.

Ca se nu potă lua laptele.

Ca se nu potă luā laptele dela vacă, te foloseci de următorea: După ce cumperi vaca, înainte de a o băga în grajdiu, unul se sue în podul grajdului și stă crăcăcit de-saupra ușei, ér unul o trece de 3 ori înlăuntru și de 3 ori afară și cel deasupra ușei, ȳice de trei ori: atunci se-ți iee laptele și unsorea, când te or mai petrece printre picioarele mele, și după aceea se scoboră jos, ia un cruceriu (2 filleri) și se pune în dosul vacii cu spatele cătră vacă, și cu ochii închiși, îl țipă printre picioarele lui și ale vacii, și ér ȳice: atunci se-ți iee laptele când vor mai țipa cruceriuul āsta care-l țip eu printre picioarele mele și ale tale.

Asemenea face și când fată vaca, adecā sorocesce cruceriuul țipândul, printre picioarele lui și a vacii ȳicând: atunci se-ți iee laptele, când vor mai țipā acest crucer printre picioarele mele și ale tale. După aceea face 3 mătănii.

Din Fărăgău culese de *T. A. Bogdan*.

Descântec de bube dulci.

Când voiesce cineva ca se descante de bube dulci, caută o balebă de vită, care se fie prospētă, sare peste ea de 9 ori înainte și înapoi, după aceea ia din ea atăta de câtă cugetă că are lipsă și se duce de descântă de 9 ori, în următorul mod:

Buba mare face nuntă,
Pe tote bubele le-a chemat
Se mērgă la ospētāt
Pe buba dulce n'o chiamă
Ea de ciudă
Și de ochidă
De vērf s'a uscat
Din rădăcină a sēcāt
Ca balebă în părete
S'a uscat.

Când le rostesce cuvintele acestea, totdeuna are în mână o țir de balebă cu care încungiură bubele, și la tōtă descântătura aruncă câte un dărăbuș de balebă pe părete, până aruncă de 9 ori.

Din Fărăgău culese de *T. A. B.*

Blăstemul

(Un episod din timpul modern de *O Albă-Iuliană*.)

Era pela ultimele zile din Novembrie; o negură dese și rece întuneca slabele rațe ale sórelui tomnatic, pomi lipsiți de decorul frunzelor șoptitoare păreau triști cu ramurile goale, — miile de floricele a naturei puțin zîmbitoare, lipseau în urma brumei fără milă, — cu un cuvânt totul, — totul — ce până mai erî părea a fi în viață, — astăzi stau reci, morte, veștede, — și îngropate!

Nui mirare deci, când din toate părțile vezi pași grăbiți spre casă, unul fiecare trage la caminul iubit — unde scie că-1 acceptă o ființă dragă: — Astfel era acceptat și el, tinerul și iubitul soț descumpa lui soție. — Totul era preparat — masa pusă și aranjată cu gust, focul pălpăia în camin, și deja de mai multe ori privirea tinerii soții se îndreptă în direcția de unde-l acceptă cu o oșescare nerăbdare, — abia puține minute trecură preste timpul îndatinat — și neliniștea ei creștea cu fiecare clipită! — Deschisă gîmul pentru de-a putea privi mai îndepărtare, — deodată tresare, — simte un fior, și nu poate a crede ochilor, vede o figură ce samănă cu el, cel iubit — numai mersul părea mult mai trăgănat, îi părea ca în tot momentul putea să se îndoaie genunchii și figura se cadă la pămînt. Sguduită de tîmă și de frică alergă spre a-l întimpina, — a sosit togmai la timp, pentru că deja — se rîzimesă de zidul apropiat ne mai putînd pune nici un paș. Cu ajutorul ei, și prin sfortărea ultimelor puteri, ajunse în locașul iubit. Cu fața palidă, cu ochii adînc căduți în orbite, cu buze tremurînde zăcea ascunsă între pernele albe ca neaua; respirația lui grea și neregulată, gemetele înădușite, toate, toate erau semnele unui morb greu și periculos!

Acuma o vedem pe ea, sermana soție iubitore, stînd la căpătăiul lui, cu ochii scaldăți în lacrimi amară:

Cînd pentru prima dată îi puse comprese reci pe capul lui ferbinte ca un vulcan simți cum prin corpul ei trec fiori ca ghiata astfel au urmat o serie de zile lungi și posomorite pentru cerul lor așa de tiner, — abia de cîteva luni! —

Zile, nopți — ba nici un moment sau o clipită nu-l părăsi credincioasa soție pe morbosul iubit, — era ca și o sentinelă fidelă, ce mai bine mîre decît să se abată dela locul său; astfel și dînsa veghia mereu udînd cu lacrimi așternutul, pînă atuncea atît de fericit!

Tot așa sta și afară de casă o strajă, cu o cîsă ascuțită, — care pe cînd se înserase bine se furișă pînă la terestră și privi prin geam, la patul frumos! —

Și cel din pat o vedu, și se cutremură, — simți cum îl străpunge prin inimă cugetul că poate a sunat óra din urmă.

Pote în curînd voiu fi silit se las aici pe dulcea mea soție și se mîre despart de locașul drăgălaș și de toate plăcerile și desmerdările gustate prin amor!

O! de ce ai venit așa curînd? — Tu ființă cu óse goale și reci? mai era timp se ne cunoșcem, díse el cătră mórtea ce fără sfială se aședa la marginea patului seu: și care îi îndrepta o privire cu ochii ei mari și înfiorători, ce îi spunea — »Te voiu duce, a mea va fi învingerea! — Și simți sermanul bolnav cum se apropie mîna rece a ființei fără milă, și încercă a se lupta — ultima luptă a desperatului! —

Agonia începî, — sudorî reci și mari ca bóbele, erau semnele sfortării — gemete surde și dureroase dovedeau suferința internă, — de mai multe ori se încercă a alunga prin gesturile ambelor mîni ceva, — aiurarea, cu o putere supranaturală!

Și nici la vederea atîtor semne sermana lui soție nu putea crede cum el se potă a o lăsa fără consolare, a se duce și despărți de dînsa pentru tot-déuna! — Astfeliu stătî dînsa lângă patul de agonie a tesaurului ei, — a scumpului bolnav. Inșă nu mult a mai avut de a veghia, — cosașul părăsi triumfător odaia ducînd cu sine victima sa, — nici că sa întemplat se perdă vre'o dată învingerea acolo, unde s'a ivit.

Tot așa și morosă și întunecată de negura tórnei reci, era și ziua înmormîntării, ca și atunci cînd veni acasă bolnav. Sermana creațiune! plînsese în zilele din urmă așa de mult, încât pentru ultima dîuă nu-i mai rămase nici o lacrimă. Numai buzele se mișcau nervóse, fața ei palidă și desfigurată se schimba mereu, — sufletul ei părea că arde, și prin gesturi de suferință se încercă a-și smulge inima ce se sbătea neregulat!

În momentul cînd sicriul, ce conținea pe mortul adorat, a fost depus în sinul pămîntului, — pentru eterna odichnă și ea auzi sunetul lugubru a gliilor înghețate, — o cuprinsă o desperare grozavă! Folosindu-se de ultima putere ce mai avea, se încercă a grăi — a sbiera, voi se strige înderept dulcea ei fericire, din brațele pămîntului rece, — la sinul ei sincer iubitor, — îi părea se să arunce în negrul mormînt — se smulgă acoperișul sicriului, și se-l descepte pe scumpul soț din somnul lui profund!

Deodată simți cum genunchii îi tremură, cum i se opresce respirația, cum îi amuți graiul, cum se perde înaintea ochilor ei mormîntul cu gliile înghețate, nu mai vedu publicul nici negura, nici nimic.

În negură și în ceta i s'a prefăcut înaintea ei toate, — și cădu fără simțire pe primii fulgișori de nea; așa a fost transportată mai mult mórta ca vie acasă la locașul gol și pustii, și aședată în patul ei frumos brodat!

De trei ori se iviră slabele raze a sórelui călătoriu și au apus érași. Sermana femeie cu inima ei sdruncinată și frîntă abia a treia și începî a-și veni în ori. Se crede, că a făcut un drum mare, sufletul ei sbura se ajungă pe al soțului pierdut. Inșă el frumos și gingaș îl îmbrătoșa precum numai spiritele sciu trata cu cei vii — și cu o voce dulce plîngătoare îi șopti următorele:

»Nu muri pentru mine, dulcea mea! — E forte rece mormîntul! — Eu nu merit se mîre petreci, — se vii după mine, — nu — nu — Vei vedea îndată că nu merit! —

Acuma a urmat încet cu voce trist șoptitoare, istorisirea unei întemplări pe care numai D-șeu, și încă o ființă în lume a mai sciut-o, alții nime, nime, și care inșă nici odată, nici odată nu o spusă la alții, — numai în nopți de durere suspină și plînsă amara-i sórte, în mii și milióne de lacrimi înădușite, spre ceriul acoperit de stele lucitoare.

Ascultă-mă draga mea soție, »șopti vocea lui misteriosă.« — Voi se mîre mărturisesc »ție« — am se-ți spun istoria unei fată tradată: — A fost forte frumosă și nespuse de ambițiosă. Era iubită de toți cari o cunosceau, încunjurată totdeuna de o mulțime de adorenți, ea părea o stea rară, pe bólda decorată cu miliardele stelute; — cu aparința ei înaltă, sveltă, cu ținuta-i împunetore, secera la fiecare paș fără de a sci, s'au voi, mari succese, și ea mergea pe drumul ei cu fruntea înaltă, liberă și cu inima și sufletul curat.

Deodată situația s'a schimbat! Ea a întalnit în calea vieții ei liniscită pe acela, . . . la a cărui vedere inima ei începî a palpita vehement și mintea nu mai era dómna și stăpână.

S'a simțit robă, încătușiată, desarmată, dară tot superbă. Ambiția ei și acuma îi servea ca un far conducător, iubea cu tot focul și pasiunea unei inimi sincere, inșă mai bine ar fi preferat se móră în fiecare moment, decît să se dimită să-și uite de rola și chemarea ei de femeie; mândria încă nu o părăsise de tot.

Și el — el la rîndul său se folosi de totă puterea iubirii spre a o convinge despre simțemintele lui, că sunt sincere, curate și eterne . . .

Nu a fost cuvânt în limbagiul iubirei, care se nu'l fi adus ca martor; nu a esistat frageđime cu care se nu o fi tratat; toate, toate, erau concentrate spre a-i documenta focul dragosti lui. In-

tr'un moment de grea încercare a sorții, după o luptă între minte și inimă, ființa iubită simte un fior de moarte prin vine, se smulge din brațele lui calde. — Deodată torenții de lacrimi îi năpădesc și acoper privirea ei senină și o voce sinistră îi părea că îi spune: »Nici odată el nu va fi al Tău«.

O! iubite! exclamă dânsa în nemărginita ei durere:

»Cu alta într'o ți grea,
»La altariu eu te-oiu vedea.
»Alta va bea cu dor —
Din cupa-ți de amor«!

A trecut un timp orecare. El era la aparință tot cel vechiu, însă sermana fată din momentul de când simți în inima ei fiorul de moarte s'a prefăcut și a rămas numai o umbră palidă dar tot frumoasă superbă, cu fruntea ridicată primi cu cea mai mare linisce ori ce lovitură a sorții mascere.

Suntem în casa Domnului! O mulțime de priviri se îndreptă la scena ce se petrece la altariul sfântului locaș. Două inimi își promet și joră înaintea lui D-șeu iubire și credință eternă. O mulțime de lumini ardeau solemn ca în ți de serbătore, acum urmează momentul sfânt. Bătrânul preot face întrebările, vocea miresii e debilă și sficiosă, răspunsul mirelui sună lugubru — ca o șoptă din mormânt și când ultimul cuvânt a fost rostit — un trist și fioros oftat s'a aușit din mulțime. A urmat pe urmă ceremonia regulată, dar oftatul acela . . . . suspinul fatal ajunsese până la urechile mirelui, carele recunoscă oftatul și suspinul și se înfiora.

Involuntar îi veniră'n minte cuvintele:

»Cu alta într'o ți grea«,
»La altar eu te voiu vedea«. —
»Alta va bea cu dor —
Din cupa-ți de amor«.

Mirele frumos și invidiat de toți privitorii pentru îngerașul de miresă ce sta sficiosă, cu ochii plecați spre buchetul de flori ce avea în mâni, acel mire simți o sguduitură prin toate membrele, deodată nu mai aușit nimic, nu mai vedu preot nici miresă, o cetă îi acoperi vederea și puțin a lipsit se nu cadă fără simțire jos la picioarele aceleia, cari astăđi în vestmântul alb ca neaua și cu cunună de mirt pe cap se simți cea mai fericită ființă, alătura de el. Remușcarea conștiinții însă dură puțin — un moment și erăși își veni în ori — fața lui palidă ca mórtea își recăpăta de nou colorea regulată, numai surisul amar din jurul buzelor ce se mișcau nervose, era ultimul semn al nelinisei interne; dar, vedă Dne! Cine ar fi cutezat a crede, că sub lustrul estern și fața serbătorească zace un verme, ce røde în ascuns?

Până când bătrânul preot recetea evlavios rugăciunile de binecuvântare, tot atunci încă o ființă palidă desfigurată de plânsul mult ingenunchia întrun colț al bisericeii, trimitind între la-

crimi suspinele ei înădușite la tronul ceresc. La acel drept judecător, carele vede și scie inimele noastre a tuturor, de sunt bune sau nedemne. Se vede, că ruga pie a nefericitei victime ajunsese mai curund la treptele tronului ceresc, plângerea, lacrimile și vocea ei rugătoare s'a înălțat și ridicat ca tămăia înaintea lui D-șeu și blăstămul rostit între chinuri sufletesci isvorind din inima suferindă s'a legat. D-șeu a ascultat și aușit cuvintele ei rugătoare și binecuvântarea preotului a rămas fără efect față de ruga unei inimi tradate, a iubitei nefericite.

Ceremonia s'a terminat, mirele cu față zimbitore primesce brațul fericitei mirese, ce s'a înlănțuit de el cu tot focul iubirii ei. Printre tumultul curios, el zări o ființă într'un colț al bisericeii cu fața ascunsă în palmi, plângând amar și simți și fiorul mortal, ce îi trecu prin vine la acesta vedere.

Și mireșa nici că visă ce se petrece în internul lui sguduit și-l credea fericit precum se simți și ea, nici că s'ar pute altcum! Locașul sfânt erăși rămâne gol, toți s'au dus, numai una, o singură ființă mai sta ingenunchiată, de-ți părea că e o statuă din secolii.

De ce plângi tu sermană fată?!

De ce suspini și te sbați în chinuri sufletesci?! Scolă și mergi acasă la locașul tău trist, gol și pustiu, acolo unde pentru prima dată el ți-a jurat credința eternă, mergi și cercă a'l uita, pe nevrednicul trădător.

Nu blăstăma, căci blăstămul nu se prinde; astfel îi păru ei, că-i șoptesce îngerul ei păzitor.«

Mai ai răbdare dulcea mea soție continuă vocea lui lugubră, îndată voi termina, nu mai este mult înderept. Dar de ce plângi și tu?! O! nu plânge, sau lacrimile tale sunt pentru sermana victimă? o atunci bine faci, varsă-le — căci nime nu a fost care se plângă în urma ei, când re'ntorsă la păreții locașului tăcut în scurt timp — a fost aflată rece, salvată de chinul inimei ei sdrobite.

Nu-ți mai spun ce a urmat — sci tu singură, fericirea e de prisos se ți-o mai descriu — nici nu aș pute-o — repet numai, că blăstămul, eșit dintr'o inimă suferindă și rostit cu sufletul chinuit se prinde. Pe când noi cercam a ne crea un traitu senin și tu credeai că ești fericită, sufletul martirei sburà la ceruri și eu mi-am luat pedepșa cuvenită. Vedă dară, dragă, dulcea mea soție, că nu merit se plângi în urma mea, mergi în lume de mai trăesce, nu sunt demn se vii după mine, se mă petreci.

Ți-am spus prin șoptă tainică, cu voce tristă din mormânt secretul . . . . pre carele numai D-șeu și încă o ființă în lume a sciut'o și care nici odată, nici odată nu a spus'o la nime — numai în nopti de durere suspină și plânsă amara-i sorte, în mi și milioane de lacrimi înădușite, spre ceriul acoperit de stele lucitoare.

10 Octobre 1898.

Junele ce nu iubesc.

*Junele ce nu iubesc,
E florea ce vestezesce
E ca paserea străină
El este ca și o ruină.*

*Junele fără amore
E ca fluturul ce móre
Făr ca el se fi gustat
Al florilor nectar curat.*

*Junele fără iubită
E ca frunza îngălbinită,
E ca tufa cea de spină
Ca și câmpul fără crini.*

*Dacă eu ași fi un june,
Ași trăi iubind în lume,
Ași iubi, și-ași sêrută
Buze dulci unde-ași află.*

Alba-Julia.

Coli.

Poesii populare.

Te cunosc, bade cunosc
De pe pusul clopului
De pe trasul ochiului
De pe tras de pe ochit
Că ești bun de celuit,
Pe min' nu mi celui
Se fi bade, cât ai fi.

Bade palărie nouă
Nu ținea drumul la două
Ține calea la una,
Ba la una și mai des
Se fi lucrul ales.

Câte cară cu povoră
Tote sue și coboră

Numai carul bădiții
Șede'n delul Bistriții
Nici nu sue, nici coboră
Căci îi zac boii de bolă
Și bădița de lângore
Cu mândruța la picior.
Mândra îi portă perina
Dupăcum umblă vremea:
Și la cap și la picior
Și la umbră și la sora
Și la vânt și la recora.
Bade bădișorul meu
Da-mi bade și mie bolă
Se bolesc bade cu tine
Batăr vre-o douătrei zile.
Mândră mândrulena mea
Eu bolă că nu ții-o da,
C'asta îi o bolă grea
De murit nu oi muri,
De sculat nu moi scula
Pân' ce mândră mi aduce
Sloi de ghiață din țermure
Apă rece din Dunăre
Mură negră din pădure.

Familia din Bănat.

Bade bădișorul meu
Cine'n lume s'ar afla
Să-ți aducă de-acelea
Și cămeșa io i-aș da
Făr' bade de te-a scula.
Mândră mândrulena mea
Próstă ești, nătângă ești,
Că tu nu te nădădesci*)
Apă rece i gura ta
Sloi de ghiață inima
Mure negre ochii tei
Care m'ai iubit cu ei.

Venitu-mea carte asară
Că badea zace de bolă,
Nusciu ce trebă mi-aș face
Se mă duc se-l ved cum zace.
Nu sciu ce trebă mi-am făcut
Că m'am dus de l'am vedut.
Crépă domne dehurile
Se caut badii lecurile
Din trei meri, trei crengurele

Se le pui în trei ulcele
Se le scot sara la stele
Dimineța la recora
Se-l pui pe badea în picior

Bade bădișorul meu,
Casa voastră-i văruiță
Pe din lăuntru-i necăjită,
Da deu a noastră-i cu spoială
Pe din lontru-i cu tignelă.
Maica ta-i muere rea
Intră'n casă, ca și-o cōsă
Esă afară ca și-o pară
Și alergă pe rozore
Se caute fermecătoare
Se te fermece pe tine

Pân' ce vii bade la mine
Spune-i bade maicāta
Că atunci i-oi fi eu noră
Când a cresce in
Pe un vîrf de spin,
Și deu mac
Pe un vîrf de ac,
Când maica ta a numără
Fragile de pe-un frăgar,
Și fetele din Ardel
Și erba de pe un hotar
Și penele de pe un cuc
Și nucile de pe un nuc.

Vind bade serile
De-ascultă muștrările
Cum mă muștră maicuța
Bade pentru dumneata
Cum mă muștră-ai noști
pe mine
Măi bădiță pentru tine.
— Pentru-un om care
mi drag
Multe aud și multe rād,
Pentru care mi urit
Aud una-mi pare mult.

Păsăruică de pe punte
Spune-i la badea din munte
Pe duminică ce vine
Să-ți arunce pēna bine
Că eu alta i-oi trimite
Rujmalin și pēnă verde
In ciuda la două fete
Rujmalin și doi bujori
In ciuda la doi ficiori
M'a mănăat maica la vie
Se-mi culeg magheran mie
Magherean de cel albuș
Să-l pun pēnă la drăguș.
Lasă-o în foc de pēnă
Drăgușu mi dus cătand.
Căutați fete și glumiți
Până sunteți la părinți
Că dacă viți mărta
Ați cântă, nu ții cūteza
In casă de socră ta
In tindă de socrul teu
Afară de mutul teu.

Teodor A. Bogdan.

*) Nu pricepi.

Triumful științei.

(Din »Das lachende Paris«.)

Domnul Louis Vernet din Paris? „dise Mr. Nathanael Simpson, după ce examină cartea de vizită ce i o întinsese servitorul său, „Asceptă!“

El lua un protocol de adrese de pe masa sa de scris și-l resfoi.

„All right! Condu pe domnul la mine!“ domnul Louis Vernet intră.

„Dumniata-ți aduci aminte de numele meu?“ dise el dând mâna cu americanul. „Ai o memorie admirabilă!“

„Nu prea admirabilă. Din contră. Fi bun privesce aci!“

Și americanul arătă cu degetul un loc din protocolul său de adrese, pe care se putea ceti: „Louis Vernet din Paris. Invitat la dejun, când va veni la Chicago“.

„Acesta carte mă face, ca eu se nu uit nimic“.

„Nici de o cunoștință așa fugitivă, cum fu a noastră . . . . . cât timp ne cunoscăm noi ore?“

„O seră lungă, nu mai mult“.

„Și încă cu ocaziunea unui banchet vioiu, la care dta ai rupt grumații mai multor sticle de champane în onoarea lui „Foxhall“, a eroului din *Grand prix de Paris* . . . . .“

„Pentru D-țeu; nu vorbim de aceea! Aci cunosc numai călimare și cărți de afaceri!“

„Ah! Eu mă aflu aci în sanctuarul lucrului?“

„Așa este“.

„Ce mai faci acum? Te ocupi tot cu fabricarea roților de hârtie?“

Nu. De acele m'am lăsat de mult. Industria metalică ne face prea mare concurență. Eu cultiviez o specialitate nouă, produc articlii de consum. Acesta e un articol foarte lucrativ. Unica concurență serioasă e natura. Dar ea nu-i periculoasă“.

„Intr'adevăr?“

„De sigur, m'am convins. În trei ani am câștigat trei milioane. Unul, fabricând unt fără lapte; al doilea, fabricând extract de carne fără carne; și al treilea milion îl făcui cu industria, ce o exercit acum:

„Și acesta industriă?“

„Eu produc ouă“.

„Fără găini!“

„Ai găcit!“

„Bună glumă?“

„Eu nu glumesc nici când, când vorbesc de afaceri“.

„Așa dară serios. Mă faci se cred că dta produci ouă? Minunat! Acesta aș voi se o ved!“

„Nimic mai ușor, de cât aceea. Mai avem o jumătate de oră până la dejun. Acesta ni-e prea de ajuns pentru de a vedea atelierele mele“.

Americanul își conduce oșpele din cabinetul de lucru prin un coridor lung într'un loc ce era plin de lăți de scândură. În lăți erau grămadite oue albe ca neaua. Industriașul deschise o a doua ușă, ce conducea în altă sală. Frigul ce era în spaciul acesta facu pe Parisian se-și ridice gulerul pardesiului până la urechi.

„Așa, suntem aci!“ dise Simpton.

„Aci este atelierul fabriciei. Veți dta cada acesta aci? Acesta e așa numită cada gălbinișului. Cealaltă cadă conține albuș de ou“.

„Dar . . . . bun . . . . pentru D-țeu, din ce constă gălbinișul dtale?“

„Amestecătură din făină de cucuruz, păsat de oves, extract de plevă și încă unele substanțe inventate de mine“.

„Și . . . . albușul?“

„Explicarea ar dură prea lung. O substanță chemică, care samănă cu albușul de ou“.

„Bine, dar găocea?“

„Te rog a te osteni încóce! Aci poți vedea îndată, cum se face“.

„Mai o întrebare. Pe ce cale aplici dta gălbinișul și albușul din găocea?“

„Aci e o mașină. Pre cum veți, are mai multe deschidături. În spaciul concav *A*. vine gălbinișul, în deschidătura *B*. vine albușul, *C*. prinde epiderma ce îmbracă oul și *D*. ghipsul, din care în fine se formează găocea. Dta ai simțit la intrarea în celă o schimbare a temperaturii, nu-i așa? Récéla aceea e necesară. Indată ve-i vedea de ce. În deschidătura *A*. se tórna gălbinișul în formă de făină grosă, aci se îndesă și se formeză o pastă, care numai decât ia forma globului. Din *A*. merge gălbinișul în *B*. unde se pune o manta de albuș; o rotație sferică neregulată dă gălbinișului forma lui naturală ovală. Din *B* merge în *C* unde corpul oului se îmbracă în o epidermă ușoră și de aci în fine merge în *D*, aci i se amplifică toleta cu capsula de ghips. Oul e gata. Trebuie dus numai în casa de uscat, unde ghipsul cel môle se întăresce îndată, pe când internul oului fabricat primesce forma naturală fluidă. O găină nu pôte ouă mai frumoșe oue“.

„Nici nu mai bune?“

„Nu. Aci ți-au fiert omeni mei unul môle de probă. Te rog gustă-l“.

Louis Vernet goli găocea oului prin o sugere.

„Minunat!“ strigă el.

„Acum veți, acesta marfă v'o liferez eu d-vóstră cu 13 dolari mîia. Arată-mi dta găina, care mi-ar puté ouă regulat oue de prețul acesta“.

„Mai o întrebare. Cât timp se țin fabricatele dtale?“

„Necalculabil de lung. Oul, care l'ai sorbit dta, era din 83. Veți datul tipărit pe vârful lui. Articulul meu mai are un avantaj. De ore-ce găocea de gips e mult mai tare de cât cea naturală, sunt ouele tare potrivite pentru esport. Nici când nu ne obvin esemplare sparte ori vătămăte“.

„Industria apare chiar atât de rentabilă, pre cât e de ingenioasă. Ești dta singurul fabricant de oue aici?“

„Dar de unde?“ murmură el supărat. „Am un concurent“.

„Și este periculos acel concurent?“

„Tare periculos. Concurentul meu a aflat o metodă, de a da fabricatelor sale un gust mai plăcut. Campbel & Comp. fabrică oue de găină, de libuți și chiar de struț. Dar pre lângă tóte aceste am se-l fac inpotent. Firma mea trebuie se reporteze un triumf față de firma Campbel & Comp. Dar se mergem la dejun, te rog“.

„De sigur, se înțelege“, reluă Simpson vorba după mesă, „dta ai venit la Chicago pentru expoziția? Cum ți se pare?“

Forté interesantă. Deosebită surprindere mi-a făcut phonostenotipobiographia. Una din invențiunile cele mai mari ale timpului nostru, un aparat, care-i în stare în o secundă, prin apăsarea simplă a tastelor, se producă fotografia omului, tonul vócei sale, faximilul scrisorii lui proprii, precum și naționalul lui complet — în litere tipărite!“

„Pah! O mică glumă de-a lui Edison! Preste un an devine așa ceva o vechitură. Acea nu-i nimic. Dar . . . . ai văduț dta despărțeméntul meu de oue?“

După un pătrar de oră sta Nathanael Simpson cu Louis Vernet înaintea unui elegant dulap de sticlă, în care erau espuse spre premiare fabricatele firmei sale, albe ca neaua, provăduțe cu adresa (inscripțiunea) frumos scrisă.

Alătura se află al doilea dulap de sticlă, care conținea o mulțime de oue de diferite mărimi și colorii. Pe etichetele acestor

produse se putea ceti: ouă de găină, ouă de libuți, ouă de gânscă, ouă de porumbei, ouă de struț, ouă de vultur și ouă de șoim“.

„Acesta este dulapul espus de firma Campbel & Comp.“ suspină Simpson trist. „Nici o îndoială, ei vor câștiga medaila de aur drept recunoscință!“

„Pe fabricile d-tale cade o rază de sôre. Nu strică produselor lumina și căldura?“

„Nu. Păstrarea colôrei e garantată pe zece ani. Dar ce-mi felosesc tôte, Campbel & Comp. câștigă totuș premiul întâiu!“ ...

Simpson era rău dispus.

Louis Vernet observă tăcând rarele produse a ambilor concurenți. Deodată apucă mâna americanului și-l trase la o parte.

„Cât a-i puté spenda“, șopti el, se nimicesc pe Campbel & Comp.“

„Se nimicesc pe Campbel & Comp.“ răspuse Simpson cu vócea tremurătoare, „jumătate averea mea!“

„Voiesc a riscá o miiá dolarí?“

„Ce?! două mii, zece mii de e neceș!“

»O miiá e de ajuns«, dîse francezul. »Poți să-mi deschidî credit pân' la acea sumă? Eu îți garantez că-ți ajungî scopul.«

Americanul privi pe óspele sêu drept în ochi.

»Nu pricep de altcum pe ce cale ai putea d-ta face acel lucru, dar sunt învoit.«

»Mă bucur! Acum te rog, se mă lași aci pe cinci minute. Ne întâlnim ér la portalul espositiei.«

Indată ce se depărtă Simpson, chemă Louis Vernet pe vighitoriul despărțământului espositiei la sine. După trei minute scóse Vernet un portofoliu din busunar și dădu omului acelaia mai multe bilete de bancă.

»Restul îl capeți cel mult în patrușprezece zile, când vor fi tôte în ordine.

Opt zile mai târziu ședea Nathanael Simpson la dejun și-și frunderea jurnalul. Deodată scóșă un țipet și sări atât de repede în sus, încât mai rēsturnă mesa.

El adecă cetise:

»(Minunea sciinței.) Ađi nopte s'a întemplat în edificiul espositiei unul din cele mai miraculoșe casurî ale acestui seclu. Tôtá lumea cunoșce interesantele ouē ale firmelor Campbel & Comp. și ale lui Simpson. In dulapul espus de cest din urmă vėđurá vísitătorii espositiei astă diminețá următorea scenă surprindėtore: Unul din artificioșele ouē espuse era crepat în două și un pui de găină-și scotea capul din găocele!!! De ore-ce paza cea riguroșă a cabinetelor espositiei și a dulapurilor aflătore acolo eschide orî-ce dubietate a unei falsificări, așa reesă că sigur că domnului Simpson i-a succes a imita natura în un așa grad, cum nime n'a mai putut până la el. Nu dubietăm că comisiunea espositiei va premia după merit pe dl Simpson, care a aflat ultimul secret al naturei. Descoperirea dlui Simpson, de a produce pe cale chemică organisme vii, va face teribile revoluții pe tôte terenele spiritului omenesc.«

Jurnalul îi căđu din mână și el rămase înmărmurit. In acest moment întră Loius Vernet în refector, ținend în mână un nr. din același diar.

»Vighiatorul Tim« dîse el »este un băiat minunat, careși merită miiá de dolarî. Puiutul cel mic, ce l'a întrodus în dulapul d-tale, l'a costat numai câteva centimî; dar merită să-și primescă diferența.«

»Așa dară așa fu? strigă Simpson. »Al dracului om ești d-ta dle Parisian! Dar pe consciința d-tale porți o viețá de om, aceea a lui Campbel & Comp. El nu pôte trăi mai mult decât puiul artificial!«

Trad. de I. P. R.

Desperarea.

O privire — numai una
Peste ochi mi-a pus o ceară
Și de o inimă de ghiață
M'a legat pe totdeuna.

Ah, de atunci n'am mângâiere
Ca Prometeu — strîns de stîncă,
Căci durerea mea adencă
Nu mai scade, nu mai piere!

Alvescu.

Răceala.

Ci eu în lumea mea mă simt
Nemuritor și rece
Eminescu.

Răceala-mi bate din priviri,
O simt, o simt prea bine
Și totuși port în dulci simțiri
Durerea pentru tine ...

Aș vrea să uit, dar nu mai pot;
Te ador ca mai 'nainte
Și-aș da ce am în viață tot,
Să nu mă ștergî din mînte.
Din jurul tău tu mă alungî,
Ca plînsul să mă 'nece?
O, nu mă fă de patimî lungî
Nemuritor și rece!

Alvescu.

Cântecul călătoriului.

(După Goethe.)

Peste munți, vălcele,
Amurg!
Prin rămurele
Lin se scurg

Șoapte de vînt;
Cum tace-n codru tot glasul,
Dormi și tu în ceasul
Păcii curînd.

Alvescu.

Bibliografia.

A apărut valorosul op:

Fünfter Jahresbericht des Instituts für Rumänische Sprache (Rumänisches Seminar) zu Leipzig, herausgegeben von dem Leiter des Instituts Prof. Dr. *Gustav Weigand*. Și are următorii cuprins:

Vorwort und Jahresbericht von *Gustav Weigand* (III.—VI.) Prothetisches *a* und *s* im Rumänischen von *Rudolf Geheeb* (1—50) Untersuchung der Sprache der „Viața și petrecerea sfinților“ des Metropolitens Dosofoei von *Constantin Lacea* (51—144) Beitrag zur Kenntnis des Meglen von *Gustav Weigand* (145—157) Der Dialekt des oberen Olthales von *Sertil Pușcariu* (158—191) Der Codex Dimonie (Fortsetzung) von *Gustav Weigand* (192—297) Die alten Nasalvokale in der slavischen Elementen des Rumänischen von *Dr. Artur Bybam* (298—370). Se recomandă celor competenți.

„Schize din Italia“ e numele unui op, ce a tipărit dl T. Bulc din Beiuș în tipografia dlui A. Todoran în Gherla.

Acest scurt anunț l'am făcut la pag. 200 a Revistei Ilustrate neavând timp nici spațiu a face atunci altul mai lunguț, după cum a meritat.

Dar ce se-i face necasului? Când ni-a venit opul, atunci a sosit și ultima corectură a ultimei pag. din broșura X-a a Revistei. Acum: când se cetesc opul, când se-ți face însămări, ca numai decât se mergă din Reteag dela redactor în Bistrița la tipografie? Și acela: de era anunțul mai lung, unde se-i fi făcut loc, că tot materialul era cules, cores, împărțit și ordinar? Decî ne vor scusa bunii cetitori că atunci le-am adus anunțul acel scurt; ne va scusa și domnul autor că numai acum putem a ne da opinia despre opul dsale.

Din capul locului trebuie se spunem, că opul ca tehnică ni se presintă într'un mod foarte recomandabil: hârtie fină, grosă, netedă, tipar bun, ăr prețul numai 2 corone, la un op ca acesta, care trece pe 265 pagine octav! În adevăr foarte efin, dar totuș ne temem că puțin vor fi se o recunoască acesta; cei mai mulți din cărturarii nostri vor susținea că e foc de scump acest op, ca *tote cărțile românești*, »că doră știu, că nui cel lucru mare, etă o carte românească“!

Așa-i lumea la noi, așa se caută la noi cărțile, decî, dacă *Schizele din Italia* nu vor avea trecerea ce merită, se se mângăe dl autor al lor, „că toți scriitorii români o pățesc așa: amblă, lucră, petrec multe nopți nedormite, își trag dela gură de-și cumpără cărți ajutătoare și întreprind călătorii și plătesc tipografiei, ca opurile lor se fie culcuș șorecilor! Se sperăm înse, că opul dlui Bulc va avea o sorte mai bună, că în adevăr o merită ceea ce se pôte vedea din următorul cuprins:

Precuvântare. I. *Budapesta-Fiume*. Fiume. II. *Italia*, Venetia, Padua, Verona, Milano, Torino, Genua, Firenze. *Roma*: San-Pietro în Vaticano. Audiență la pontificele Leo XIII. Vaticanul. Forul lui Traian. Catacombele. Panteorul. Colegiul grec S. Atanasie. Capitolul. *Forum-Romanum* Basilica Iulia. Templul lui Saturn. Tabularium. Preoțimea Ramanilor. Templul lui Vespasian și al Concordiei. Tullianum. Comitium. Deii naționali ai Romanilor în templul lui Ianus. Biserica Fulvia, Aemilia, alui Antoniu, a I'anstinei, alui Romul și alui Constantin.

Virginele Vestaline, templul și locuința lor (Atrium). Regia sau reședința șefului preoților păgâni (pontifex maximus). Templul lui Iuliu Cesar. Area forului și columna lui Phoca. Rostra. Arcul de triumf alui Septimiu Sever. Templul zeiței Venus și a Romei. Arcul de triumf al împăratului Tit. Coloseul. Arcul de triumf alui Constantin cel mare. Mansoleul lui Adrian seu Castello S. Angelo. Pons sublicius. Insula Tibrului, Câmpul lui Marte. Clastrul S. Onofrio (Torquato Tasso).

Neopolul. Publiu Virgiliu Maro. Cuprinsul cântului VI din Eneida. Infernul. Vesuvul. Pompei.

Din vastul cuprins, tractat în mod destul de clar și în limbă destul de bună, se pote convinge fie cine de munca ce a pus dl autor la lucrarea acestui op și de însemnătatea lui ce o are cu deosebire pentru noi Români, care tot mereu ne batem pieptul că suntem viață de Roman, urmași ai lui Traian. Decî se și cuvine se cunoșcem bine Italia, aceea patriă mamă a noastră, cu Roma ei cea măreță, cu tôte aședemintele ei păgâne și creștine; se cuvine se ne câștigăm bune cunoștințe despre trecutul și prezentul ei, se nu fim „străini în Ierusalim“ când e vorba de locurile originii noastre. Și aceste cunoștințe ni le putem însuși din opul dlui T. Bulc „*Schize din Italia*“, decî e datorința noastră morale se ni-l procurăm și cetim cu atențiunea recerută, căci merită, de-orece ne tinde lectură instructivă și distractivă tot odată. Domnului autor Teodor Bulc trebuie se-i fim mulțămitori pentru opul, cu care ne-a înzăstrat literatura, ca astfel încurajat fiind, se pôtă a ne mai da și alte schize din călătorii dsale făcute în interesul literaturii.

I. P. R.

Doi din cei mai valoroși scriitori ai noștrii, unul din Ardél și altul din Bucovina, ni-au mai îmbogățit literatura câte cu un op de valoare. Dl *Silvestru Moldovan* din Sibiu a scos opul „*Zarandul și Munții-Apuseni*“ ai Transilvaniei; ăr dl *Sim. Fl. Mărian*, membru al Academiei Române și profesor la gimnaziul din Suceava Bucovinei a scos studiul etnografic „*Serbătorile la Români*“ vol. I. *Cărnilegile*. Fiecare costă câte 1. fl. (3 franci) și se pot estrage dela autori. Vom deveni asupra acestor 2 opuri în broșura următoare. De-ocamdată le recomandăm tuturor cărturarilor noștri.

Din literatura populară. Nr. 3: *Insurătorea sorelui* (basm.) Nr. 4: *Fiuul bucătoresei* (basm.) Nr. 5: *Văcorelul* (basm.) Nr. 6: *Diana dina munților și Fata de împărat cu mâinile tăiate* (2 basmur). Nr. 7: Cinci dialoguri. Tôte de Demetriu Dogariu inv. dir. la școla capitală din Satulung. Gherla. edit. și tip. tipografiei »Aurora« A. Todoran. Prețul unui număr e 10 cr. Bune pentru copii că-i îndrăgesce cu cartea.

„Căldariul poporului“ pe anul 1899. „Căldariul poporului“ pe 1899, anul al IV-lea, apărut tocmai acum, are un cuprins bogat și variat și e împodobit cu numeroase ilustrațiuni curat românești. Afară de partea calendaristică și alte notițe folositoare, (pe 40 pagini), „Căldariul“ are următorul cuprins literar:

Dela 1848, (din prilejul aniversului al 50-lea).

Adunarea dela „Dumineca Tomei“ în Blașiu. Andrei Mureșan, poetul anului 1848 (cu 2 ilustrațiuni). Fabulă arabă. Eu mis, esc, și sunt Român, poesiă de I. Dariu. Țera fără bătrâni, poveste de V. A. Urechia. Anecdota.

Doine și icône din lumea românească. („Limba, portul și moșia“). Doine și străgături populare: De pe Mureș; De pe Târnavă; De pe Olt; De pe Someș; De pe Criș; Din părțile Năsăudului; Din Munții-Apuseni; Din Bănat; Din Țara-Oașului; Din Bihor; Din Bucovina, România (Oltenia și Moldova), Basarabia și Macedonia.

Revașul nostru, cronica întâmplărilor din Septembrie 1897 — Sept. 1898, se estinde pe 47 pagini, cu următorii subtitlii: Causa națională, afaceri culturale, afaceri bisericesci, afaceri economice, fruntași români morți, dela frați, stări grele pretutindenți etc.

Economie: Cum s'ajungem la mai bine? — Unele regule pentru grijirea sănătăței. Povețe. De ris. Têrgurile din Ungaria și Transilvania etc.

Ilustrațiuni: 1. Andrei Mureșan, portret. 2. Casa în care s'a născut A. Mureșan. 3. Un băiaș român, din Bucium-Șasa. 4. Dela Stâna-de-Vale: Reședința și capela Episcopului Pavel. 5. Un Român „mărginean“ călare. 6. O româncă din jurul Sibiului. 7. O fetiță coristă din Bistrița. 8. O familie din Bănat. 9. O păreche tinără din Suciul-de-sus (între Lăpuș și Cibleş).

10. Un țăran român din Bănat. 11. Scenă din Selisce (l. Sibiu). 12. Dela Stâna-de-vale: case de locuit pentru oșpeți. 13. Români din Siria (l. Arad). 14. Dela Stâna-de-vale: „Biserița“ (o stâncă). 15. — „Mora dracului“. 16. † W. E. Gladstone (portret). 17. † Prințul de Bismarc. 18. Impărătesa-Regina Elisabeta.

În estan călindarul e cu o întregă colă mai voluminos ca în anul trecut, estindându-se pe 143 pagini. Prețul însă e tot cel vechiu: 20 cr. plus porto postal 5 cr. A se adresa: „Tipografia“ societate pe acțiuni în Sibiu, strada Poplăcei 15.

Se recomandă și acelui mai sêrac și mai puțin instruit cărturar, că de sigur nu-i va părea rău de cei 20 cr. ce-i va da pe el.

Călindarul „Aurorei“. Edit. tipografiei „Aurora“ A. Todoran, Gherla, de cuprins variu și interesant. Prețul spedit prin postă 35 cr. Cine l'a avut și în anii trecuți, îl scie prețui; noi nu putem decât să-l recomandăm.

Almanachul învățătorului român întocmit de *Iosif Velcean* învățător în Recița montană. Anul I 1898/9.

Acest călindar este espres pentru învățători și ar fi de dorit să-l aboneze toți învățătorii noștri, căci etă ce conține: Prefața. Călindariul și notițe din tipic pro 1898/9. Date cronologice

a) Pe anul 1898; b) din istoria literaturii; c) din istoria patriei
Date genealogice: a) Austro-Ungaria; b) România. Afaceri de postă și telegraf: 1. Servitul de scrisori; 2. Serviciul de mesagerie; 3. Tarifa pentru telegrame. Competențe de timbre și taxe: Scala timbrelor. Planul de învățământ: a) clasa I—II; b) clasa III—IV; c) clasa V—VI. Impărțirea orelor: Înainte de amede — După amede. Consemnarea și clasificarea. Statistica și conspect general. Șematismul bisericii ortod. orient. române: I. Metropolia. II. Diecesele: A) Archidieceasa Transilvaniei; B) Diec. Aradului; C) Diec. Caransebeșului. Șematismul provinciei metropolitane gr. cat.: Metropolia, I. Archidieceasa; II. Diec. de Oradea mare; III. Diec. de Gherla; IV. Diecesa de Lugoj. Reuniuni învățătoresci; a) a înv. din protop. oradane I—VIII; b) din diec. Caransebeșului; c) din jurul Gherlei; d) din diec. Lugojului. Aventul literaturii noastre școlare. Învățătorii ca autori: 1. Emeric Andreescu (cu portret). 2. George Cătană; 3. Ioan Darius; 4. Dometiu Dogariu 5. Iuliu Groșorean; 6. Ioan Popu Reteganul; 7. Petru Vancu. 8. Iuliu Vuia. Partea literară: Stefan Volovan (cu portret). Poesii: Școla română; Stefanița vodă. Despre istoria pedagogiei. Conștiința demnității noastre: Spice de grâu. Din polele Detunatei. Sentințe pedagogice. Noțiunea școlii populare. Un suspin. Lecțiune practică din fizică. Necesitatea și scopul instrucțiunii desemnului. Apendice: Dispozițiuni normative. Învățătorul ca soldat. Cartea esperințelor. Cărți împrumutate. Cărți date împrumut. Bilanțul. Notița. Inserate. Din vastul și alesul cuprins se vede că-i merit pentru bărbai de școlă, cărora se și recomandă cu totă căldura. Prețul 1 fl. (2 lei 50 bani.) Se abonează la autorul în Recița montană (Resicza, vie Caransebeș).

Diverse.

Societatea de lectură Petru Maior a studenților români universitari din Budapesta s'a constituit pe anul administrativ 1898/9 în următorul mod:

a) Comitetul: președ. Marcu Jantea, teolog absol. și stud. fil.; vice președ.: Ioan Pop, stud. în drept; secretar Ioan Fruma, stud.

în drept.; cassar: George Brebanu, stud. în drept.; controlor: Tiberiu Brediceanu, stud. în drept.; notari: Ioan Lăpădat, stud. în drept. și Aurel Bratu, stud. fil.; bibliotecar: Lucian Borcea, stud. în drept.; vice-bibliotecar: Mihail Navrea, stud. fil.; econom Ioan Jantea, stud. în drept.

b) Comisiunea literară: președ.: Nicolae Sulică, stud. fil.; referent: Lazar Triteanu, teol. absol. și stud. fil.; membrii: Iosif Enescu, teol. absol. și stud. fil.; Ioan Bucur, stud. med.; Victor Bontescu, stud. în drept.; Ioan Frumea, stud. în drept.; și Ioan Lăpădat, stud. în drept.

c) Comisiunea de supraveghiere: Roman Rudnean, stud. med.; Ioan Pricu, stud. fil.; Stefan Bărbucean, stud. med. — Dorim succes strălucit nobilei Societăți!

Joc de cuvinte.

Umoru-i sărătura vieții mai senine,
Amoru-i sărutarea buzelor divine,
Amaru-i săritura din lacrimi spre suspine
Omoru-i săturarea bestiei din tine

Leonida dela Termopile.

Deslegarea gâciturii din broșura X.

Deslegarea gâciturii din broșura a X-a a Revistei noastre este: 1—2 = doină, 1—4 = joică, 3—2 = fină, 3—4 = fică.

Bine au deslegat-o domnișora Elisabeta Neagoș (Deda) și domni: Iosif Pop preot gr. cat. în Comana inferioară, Bogdan înv. în Bistrița, Horea Petra Petrescu în Brașov.

Premiul a eșit prin sortire d-nișorei Elisabeta Neagoș, căreia s'a și trimis numai decât.

Din spiritul altora.

Unui amic în album. Trecând riul cunoscintelor prin valea indferentismului se revarsă adese în marea uitării și numai ici colea rămân pietrele fundamentale din temelie puternică a simțului care-l numim amicitie. — Nu căută deci să ai petre multe la zidirea fericirii tale, dar alege se fie și bune, că venind vânturi, ploii și furtuni — se nu-ți spele temelie, în care ai pus credința ta

Telefonul redacțiunii.

D-lui P. P. Din scrierile lui *I. Pop Reteganul* a apărut numai broșura I. a vol. I. *Novel și Schițe* și conține bucățile: *Biserica pocăinții*, *Blândocul* și *O inimă nobilă*. Fiecare broșură se estinde pe 3 côle octav mare (48) și învelitorea și costă 40 cr. (1 franc); er volumul întreg, de 10—12 broșure, abonat înainte costă 3 fl. (8 lei). Broșurele următoare vor eși tot în intervale de 3 septemăni, îndată ce din vinderea broș. I. va încurge cât s'a spesat cu tipărirea lor. Abonamentele se fac la autorul Ioan Pop Reteganul în Reteg, Transilvania.

Ce se credem despre uriași. În broșura următoare.

De când dice măta „Tatăl nostru“. Póte în anul 1 ex. 1899.

D-lui T. O. F. Doinele trimise sunt forte frumoșe și li se va face loc îndată ce s'a putea, póte chiar în broșura XII.

Cuprinsul broșurei XI. „Balada ochilor“, (poesie) pag. 201. — „† Episcopul și Metropolitul Miron Romanul“, pag. 202—204. — „Iiua morților“, pag. 204—205. — „Logodna“, pag. 205—207. — „Róta morii“, (poesie cu ilustrațiune) pag. 207—208. — „Iiua numelui“, pag. 208—209. — „Crâșmărița teiului“, (poesie) pag. 209. — „Rêspuns la întrebările dui George Zăria“, pag. 210. — „Prințisorii români“, (cu ilustrațiune) pag. 210. — „Anii vieții“, (legendă populară) pag. 211. — „Poetul tot poet“, pag. 211. — „Descânțece“, (cu ilustrațiune) pag. 212—213. — „Blăstămul“, pag. 214—215. — „Junele ce nu iubesc“, (poesie) pag. 215. — „Poesii populare“, (cu ilustrațiune) pag. 216. — „Triumful sciinței“, pag. 217—218. — „Desperarea“, „Récela“, „Cântecul călătorului“, (poesii) pag. 218. — Bibliografie, Diverse, Din Spiritul altora, Joc de cuvinte, Deslegarea gâciturii, Telefonul redacțiunii, pag. 219—220. —